

POLSKI ZWIĄZEK JEŹDZIECKI

**ZASADY SZKOLENIA
POLSKIEGO ZWIĄZKU JEŹDZIECKIEGO**

**Zbiór obowiązujących przepisów,
wg stanu na dzień 1 lipca 2013.**

REGULAMIN NADAWANIA POWSZECHNEJ ODZNAKI JEŹDZIECKIEJ „JEŹDŻĘ KONNO”

§ 1

Polski Związek Jeździecki wdraża system nadawania powszechnej odznaki jeździeckiej „Jeźdź konno” przez licencjonowanych szkoleniowców PZJ, działających na zlecenie Ośrodków Jeździeckich, z którymi PZJ zawarł umowę o świadczenie usług szkoleniowych celem uzyskania przedmiotowej odznaki.

§ 2

1. Powszechną odznakę jeździecką „Jeźdź konno” nadają licencjonowani szkoleniowcy PZJ, instruktorzy z certyfikatem instruktora szkolenia podstawowego (zwanym dalej *licencjonowanym szkoleniowcem PZJ*) zatrudnieni lub współpracujący z danym Certyfikowanym ośrodkiem PZJ osobiście oceniając umiejętności kandydata.
2. Odznace towarzyszy imienna karta „Jeźdź konno” wystawiona i podpisana przez licencjonowanego szkoleniowca PZJ nadającego powszechną odznakę jeździecką „Jeźdź konno”. Karty są numerowane i stanowią druki ścisłego zarachowania.
3. Rozliczenie wpłat za wydane odznaki na rzecz PZJ następuje z certyfikowanym ośrodkiem PZJ posiadającym podpisaną z PZJ umowę o świadczenie usług szkoleniowych na wydawanie powszechnej odznaki jeździeckiej „Jeźdź konno”.

§ 3

1. Przed egzaminem certyfikowany Ośrodek jeździecki pobiera ze strony internetowej PZJ indywidualne protokoły egzaminacyjne „Jeźdź konno” a z Biura PZJ maksymalnie 100 sztuk odznak i kart „Jeźdź konno”.
2. W przypadku nie wykorzystania pobranych odznak i kart, podlegają one zwrotowi do Biura PZJ w terminie 14 dni po zakończeniu egzaminów pod rygorem obowiązku uiszczenia opłaty za ich pobranie.
3. W przypadku utraty, zniszczenia odznak i kart jeźdź konno po stronie Ośrodka Jeździeckiego powstaje obowiązek rozliczenia się z PZJ za ich pobranie zgodnie z cennikiem za ich wydanie w ilości utraconych lub zniszczonych kart i odznak.

§ 4

Podczas egzaminu egzaminujący sprawdza dane osobowe kandydata na podstawie dokumentu tożsamości z fotografią.

§ 5

Po zakończeniu egzaminu Certyfikowany ośrodek jeździecki przesyła w ciągu 14 dni od dnia egzaminu do Biura PZJ:

- indywidualne protokoły egzaminacyjne „Jeźdź konno”;
- dowód wpłaty na rzecz PZJ opłaty egzaminacyjnej w wysokości **30** PLN od każdego z kandydatów zdających egzamin.

§ 6

Tryb nadawania powszechnej odznaki jeździeckiej „Jeźdź konno” może być kontrolowany przez przedstawiciela Centralnej Komisji Egzaminacyjnej lub członka Zarządu PZJ w każdym czasie.

§ 7

1. Podczas zdawania egzaminu jeźdźcy mogą występować w dowolnym, schludnym, treningowym stroju jeździeckim. Jazda w przepisowym nakryciu głowy (kasku) jest obowiązkowa. Dla dzieci zalecana jest kamizelka ochronna.
2. Podczas egzaminu wymagana jest jazda na zwykłym kieżnie wędzidłowym pojedynczo- lub podwójnie łamanym, dopuszczalne jest użycie wodzy pomocniczych: gogue, wytoka lub wypinaczy, ochraniaczy i jazda z przepisowym batem. Używanie ostróg jest niedozwolone.

§ 8

Licencjonowany szkoleniowiec PZJ osobiście i na podstawie własnej wiedzy i doświadczenia zawodowego ocenia umiejętności kandydata do otrzymania powszechnej odznaki jeździeckiej „Jeźdź konno”, której nadanie potwierdza kwalifikacje w zakresie podstawowego przygotowania i oceny umiejętności kandydata do rekreacyjnego uprawiania jeździectwa.

§ 9

Licencjonowany szkoleniowiec PZJ ocenia umiejętności kandydata w zakresie:

Umiejętności praktyczne:

- prawidłowe podejście do konia
- prawidłowe odczytanie i interpretacja reakcji konia
- prowadzenie w rękę i wiązanie
- siodłanie i kieżnianie, podstawowe dopasowanie rzędu
- umiejętność jazdy w zastępie w podstawowych chodach - w stępie, w kłusie anglezowanym i w galopie w dosiadzie odciążającym

Umiejętności teoretyczne:

- interpretacja zachowania konia
- podstawy pielęgnacji i prawidłowe zachowanie się przy koniu
- podstawy budowy konia, maści i odmiany
- zasady zachowania na ujeżdżalni
- podstawowa wiedza o sprzęcie jeździeckim i stroju do jazdy,

§ 10

Ośrodek Jeździecki zleca przeprowadzenie szkolenia oraz egzaminu oceniającego umiejętności kandydata do otrzymania powszechnej odznaki jeździeckiej „Jeźdź konno” licencjonowanemu Szkoleniowcowi PZJ, legitymującemu się niezbędnymi kwalifikacjami, o których mowa w § 2, pod rygorem ponoszenia odpowiedzialności przez zlecający Ośrodek Jeździecki określonej w postanowieniach umowy o świadczenie usług zawartej z Polskim Związkiem Jeździeckim.

§ 11

Ośrodek Jeździecki od każdego z kandydatów ubiegających się o nadanie odznaki „Jeźdź konno” uzyska oświadczenie o wyrażeniu lub nie wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych przez Ośrodek Jeździecki oraz Polski Związek Jeździecki.

Odznaki jeździeckie

Polski Związek Jeździecki wprowadził w życie z dniem 01.01.2004 system trzystopniowej odznaki jeździeckiej – brązowej, srebrnej i złotej. Jego celem jest podniesienie jakości szkolenia w klubach i sekcjach jeździeckich, poprawa bezpieczeństwa osób uczących się jeździć konno jak i już potrafiących siedzieć w siodle, a także zwrócenie uwagi całego środowiska „koniarzy” na prawidłowe, zgodne z zasadami wiedzy użytkowanie koni.

W czasie egzaminu egzaminator porównuje umiejętności jazdy konnej z wymaganiami klasycznej sztuki jeździeckiej, opisanymi w podręcznikach zaakceptowanych przez Polski Związek Jeździecki - **Zasady jazdy konnej** – cz. 1, 2 i 3.

Podręcznikami zalecanymi do przygotowania kandydatów do zdawania egzaminów na odznaki, opartymi na „Zasadach jazdy konnej” są:

1. Akademia jeździecka - Waclaw Pruchniewicz, wyd. Akademia Jeździecka
2. **Nos do przodu** – Gerd Heuschmann, wyd. Akademia Jeździecka
3. **Młody jeździec** – Lucinda Green, wyd. Galaktyka
4. Poradnik młodego jeźdźca – Isabelle von Neumann-Cosel, wyd. Galaktyka

Przepisy o Wojewódzkiej Komisji Egzaminacyjnej oraz zasady organizacji egzaminów na odznaki jeździeckie

I. Przepisy ogólne o Wojewódzkiej Komisji Egzaminacyjnej

1. Egzaminatorzy muszą legitymować się przynajmniej uprawnieniami **instruktora sportu** z aktualną licencją szkoleniową oraz uprawnieniami sędziego minimum III klasy, a także cieszyć się dużym autorytetem w środowisku, potwierdzonym zgłoszeniem dokonany przez zarząd właściwego WZJ lub Zarząd PZJ. Osoby te muszą znajdować się w wykazie szkoleniowców PZJ.
2. Egzaminatorzy z danego Wojewódzkiego Związku Jeździeckiego tworzą Wojewódzką Komisję Egzaminacyjną (WKE).
3. WKE ściśle współpracuje z Zarządem właściwego WZJ, ale merytorycznie jest podporządkowana wyłącznie CKE.
4. Pracami WKE kieruje przewodniczący mianowany i zatwierdzany przez przewodniczącego CKE, po uzgodnieniu z zarządem właściwego WZJ
5. Skład komisji odbierającej egzamin na terenie województwa każdorazowo ustala i zatwierdza przewodniczący WKE informując o tym Przewodniczącego CKE PZJ. **Co najmniej jeden z członków komisji egzaminacyjnej musi by zmieniany na każdy kolejny egzamin u tego samego organizatora.**
6. Przewodniczący WKE ma prawo proponować nowych członków komisji, zgłaszając ich kandydatury do zatwierdzenia przez zarząd Wojewódzkiego Związku Jeździeckiego. Po przeszkoleniu kandydaci są powoływani do składu WKE przez CKE.
7. Kandydaci na egzaminatorów, zaproponowani przez zarząd właściwego WZJ lub Zarząd PZJ, muszą przejść szkolenie prowadzone przez Centralną Komisję Egzaminacyjną dotyczące merytorycznej i formalnej strony przeprowadzania egzaminów na odznaki jeździeckie.
8. Wszyscy członkowie WKE otrzymają wraz z powołaniem imienne identyfikatory.
9. Za prawidłową pracę i dokumentację WKE odpowiada jej przewodniczący.

10. **W przypadku otrzymania informacji o negatywnej ocenie pracy egzaminatora WKE, przewodniczący CKE:**
 - przeprowadza rozmowę wyjaśniającą
 - decyduje o skierowaniu na dodatkowe przeszkolenie teoretyczne i praktyczne
 - wnioskuje do CKE o skreślenie z listy egzaminatorów WKE
11. Dopuszcza się możliwość uczestnictwa w komisji egzaminacyjnej odbierającej egzamin na terenie województwa, uprawnionych przedstawicieli z innych województw, a także zdobywanie odznak przez kandydatów z innych województw.

II. Zasady organizacji egzaminów na odznaki jeździeckie

1. Przygotowanie do egzaminów może być prowadzone we wszystkich klubach i sekcjach jeździeckich, natomiast egzaminy na odznaki jeździeckie mogą się odbywać wyłącznie w ośrodkach posiadających Certyfikat PZJ.
2. Organizator egzaminu zgłasza do PZJ chęć organizacji egzaminu na Odznakę Jeździecką podając we wniosku termin i miejsce egzaminu, zaakceptowane przez właściwy WZJ (powinny być ustalone z odpowiednim wyprzedzeniem) – zaleca się publikowanie terminów egzaminów na odznaki jeździeckie w kalendarzach zawodów WZJ.
3. PZJ przesyła organizatorowi egzaminu indywidualne protokoły egzaminacyjne. Protokoły wydawane są osobno dla każdego kandydata (oryginał i kopia).
4. Podczas egzaminu Przewodniczący komisji może sprawdzić dane osobowe kandydata na podstawie dokumentu z fotografią.
5. Podczas egzaminu Przewodniczący komisji wypełnia indywidualne protokoły egzaminacyjne, wpisując zaliczenia kolejnych jego części:
 - **opieki stajennej**
 - ujeżdżeniowej;
 - skokowej – kandydat może przystąpić do niej pod warunkiem zaliczenia części ujeżdżeniowej;
 - teoretycznej.
6. **Maksymalna liczba zgłoszonych osób na egzamin przeprowadzany przez jedną komisję w ciągu jednego dnia - 25.**
7. W trakcie egzaminu praktycznego Przewodniczący komisji wpisuje do arkusza oceny jeźdźca wszystkie uwagi i oceny dotyczące jego przejazdu. Arkusz ten otrzymuje zainteresowany po zakończeniu egzaminu.
8. Oryginał protokołu egzaminacyjnego podpisany przez członków Komisji Egzaminacyjnej przekazany zostaje organizatorowi
9. Kopię protokołu egzaminacyjnego wraz z arkuszem oceny otrzymuje egzaminowany. W przypadku niezaliczenia całego egzaminu lub którejś jego części, egzaminowany zgłasza się z kopią protokołu na egzamin poprawkowy – przy zachowaniu okresu karencji - organizowany w najbliższym następnym terminie.

W przypadku zgłoszenia się na egzamin poprawkowy **bez kopii protokołu** od zdającego pobierana jest opłata w wysokości **30 PLN**.

Egzamin poprawkowy należy zdać nie później niż w ciągu 12 miesięcy. Po egzaminie poprawkowym kopia protokołu egzaminacyjnego pozostaje u organizatora tegoż egzaminu. Nie zdanie egzaminu poprawkowego powoduje konieczność rozpoczęcia całej procedury od nowa – zgłoszenie na listę egzaminacyjną, konieczność ponownego wniesienia opłaty **30 PLN**, obowiązek zdania **całego** egzaminu, itd.
10. Po zakończeniu egzaminu organizator przesyła niezwłocznie do PZJ:
 - zbiorczy protokół egzaminacyjny z adnotacją przy każdym nazwisku o zaliczeniu lub nie zaliczeniu egzaminu podpisany przez członków komisji
 - oryginały indywidualnych protokołów egzaminacyjnych wszystkich zdających osób
 - kopie indywidualnych protokołów egzaminacyjnych tych osób, które zdały egzamin poprawkowy;

- dowód wpłaty na rzecz PZJ opłaty egzaminacyjnej w wysokości **30 PLN** od każdego z kandydatów zdających egzamin (nie są liczone osoby, które zdały egzamin poprawkowy).
 - nie wykorzystane indywidualne protokoły egzaminacyjne.
11. Po otrzymaniu dokumentów PZJ wystawia legitymacje i wraz z odznakami przesyła je do organizatora egzaminu.
 12. Przebieg egzaminu może być kontrolowany przez przedstawiciela CKE lub upoważnionego członka Zarządu PZJ
 13. Organizator egzaminu powinien zadbać o uroczyste wręczenie legitymacji i odznak.
 14. Koszty związane z przeprowadzeniem egzaminu – wynagrodzenie egzaminatorów (wg zasad ryczałtów sędziowskich), koszty przejazdów, wyżywienie, noclegi oraz inne opłaty organizacyjne mogą być pokryte ze środków własnych organizatora lub z opłat pobranych od uczestników egzaminu. **Dodatkowa opłata pobierana od zdających powinna wynikać z rzeczywistych kosztów egzaminu podzielonych przez liczbę zdających.**
 15. Wyniki egzaminów organizowanych z naruszeniem powyższych zasad nie będą uznawane.

III. Wytyczne do przeprowadzania egzaminów na odznaki jeździeckie

W czasie egzaminu egzaminatorzy porównują umiejętności jazdy konnej z wymaganiami klasycznej sztuki jeździeckiej, opisanymi w podręcznikach zaakceptowanych przez PZJ.

Oceny egzaminatorów są ostateczne.

- **ocena umiejętności ujeżdżeniowych** - ocenia się, czy poprzez prawidłowy dosiad jeźdźca i poprawne użycie pomocy, praca z koniem jest prowadzona zgodnie ze skalą szkoleniową.
- **ocena umiejętności w skokach** - oceniany będzie prawidłowy dosiad skokowy, pokonywanie cavaletti i skoki przez kolejne przeszkody. Ocenie podlega również zachowanie jeźdźcy pomiędzy przeszkodami. Wzorowy dosiad skokowy i oddziaływanie jeźdźcy są najważniejszymi kryteriami oceny.
- **ocena wiadomości teoretycznych** – Pytania na egzaminie teoretycznym – po jednym z każdego rozdziału - mogą być zadawane tylko z opublikowanego na stronie internetowej PZJ zestawu pytań i odpowiedzi, dostosowanego do poziomu danej odznaki.
- Szczegółowe kryteria oceny oparte są o „Wytyczne do przeprowadzania egzaminów na szkoleniach jeździeckich”.

Podczas zdawania egzaminu praktycznego jeźdźcy mogą występować w dowolnym, schludnym, treningowym stroju jeździeckim. Jazda w przepisowym nakryciu głowy (kasku) jest obowiązkowa.

Koń może brać udział w egzaminie maksymalnie 4 razy dziennie (udział w egzaminie na odznakę srebrną lub złotą liczy się jako dwa starty), pod różnymi jeźdźcami w każdej jego części.

Kandydaci w wieku powyżej 45 lat mogą być zwolnieni ze zdawania części skokowej egzaminu na Brązową Odznakę. Informacja o takim zwolnieniu musi znaleźć się na zbiorczym i indywidualnym protokole egzaminacyjnym. Odznaka zdobyta tym trybem może być podstawą do wydania uprawnień sportowych jedynie w dyscyplinie ujeżdżenia.

Załącznik 1

Zgłoszenie egzaminu na Odznaki Jeździeckie

Organizator
(nazwa, adres, telefon kontaktowy)

Miejsce Egzaminu
(nazwa, adres, telefon kontaktowy)

data egzaminu

Rodzaj odznaki

Dyscyplina

Skład Komisji

.....

.....

.....

Oświadczam, że termin egzaminu, miejsce egzaminu i skład komisji został zatwierdzony przez Przewodniczącego WKE / CKE*

* dot. złotej odznaki

.....
pieczętka , podpis

Wymagania egzaminacyjne

I. Odznaki jeździeckie

1. Odznaka Brązowa

Przygotowanie do egzaminu może być prowadzone we wszystkich klubach i sekcjach jeździeckich, natomiast egzamin na Odznakę Brązową może być prowadzony tylko w certyfikowanym ośrodku jeździeckim.

Minimalny wiek egzaminowanego – 8 lat.

Egzamin jest przeprowadzany przez 2 członków WKE.

Egzamin składa się z dwóch części:

a. część praktyczna:

• opieka stajenna

- prawidłowe podejście do konia;
- prawidłowe odczytanie i interpretacja reakcji konia;
- podstawowe zabiegi pielęgnacyjne - czyszczenie;
- prowadzenie w rękę i wiązanie

Z tej części egzaminu zwalniani są kandydaci posiadający odznakę „Jeźdź konno” lub okazujący certyfikat wystawiony przez szkoleniowca z aktualną licencją – wzór certyfikatu w załączniku nr 5. Certyfikat ten musi być dołączony do indywidualnego protokołu egzaminacyjnego.

- pokazanie na czworoboku (wg załączonego programu) podstawowych trzech chodów konia w prawidłowym dosiadzie podstawowym i z prawidłowym użyciem pomocy. Obowiązują ogólne zasady z przepisów dyscypliny ujeżdżenia.
- pozytywne zaliczenie części ujeżdzeniowej jest warunkiem koniecznym do przystąpienia do części skokowej, podczas której należy pokonać 4 pojedyncze przeszkody o wysokości 70 cm, w tym jedna przeszkoda to cavaletti ułożone z trzech drągów z kopertą pokonywana z klusa (wysokość przeszkód dla kuców – zależna od kategorii kuca, maksymalnie 60 cm);
Drugie nieposłuszeństwo konia, upadek jeźdźcy lub konia - eliminują z egzaminu.
- pokazanie galopu w pólśladzie na odcinku jednego okrążenia placu lub ujeżdżalni zakończonego zatrzymaniem (przez klus) przed określoną linią. Przekroczenie linii powoduje automatycznie eliminację.

Podczas egzaminu wymagana jest jazda na zwykłym kielźnie wędzidłowym pojedynczo- lub podwójnie łamanym, dopuszczalne jest użycie wodzy pomocniczych: gogue, wytoka lub wypinaczy (gogue i wypinaczy tylko w części ujeżdzeniowej), ochraniaczy i jazda z batem. Używanie ostróg jest niedozwolone.

Podczas zdawania egzaminu praktycznego jeźdźcy mogą występować w dowolnym, schludnym, treningowym stroju jeździeckim. Jazda w przepisowym, twardym nakryciu głowy jest obowiązkowa.

Z egzaminu praktycznego (z części odpowiadającej uprawianej dyscyplinie) na Odznakę Brązową zwalniani są zawodnicy posiadający aktualną, dowolną klasę sportową, a także z części skokowej egzaminu osoby mające zdany skokowy egzamin licencyjny. Niniejszy zapis odnosi się tylko do zawodników zarejestrowanych w WZJ/PZJ przed dniem 01.01.2007.

Kandydaci w wieku powyżej 45 lat mogą być zwolnieni ze zdawania części skokowej egzaminu na Brązową Odznakę. Informacja o takim zwolnieniu musi znaleźć się na zbiorczym i indywidualnym protokole egzaminacyjnym. Odznaka zdobyta tym trybem może być podstawą do wydania uprawnień sportowych jedynie w dyscyplinie ujeżdżenia.

b. **część teoretyczna** – tematy:

- zachowanie konia;
- prawidłowe zachowanie się przy koniu i podstawy pielęgnacji;
- podstawy żywienia i technika żywienia;
- podstawy zdrowia konia;
- podstawy eksterieru, maści i odmiany;
- podstawy teorii jazdy konnej;
- dosiad i jego rodzaje;
- rodzaje pomocy;
- podstawowe figury na ujeżdżalni;
- zasady zachowania na ujeżdżalni;
- sprzęt jeździecki i strój do jazdy.

Pytania na egzaminie teoretycznym - po jednym z każdego rozdziału - mogą być zadawane tylko z opublikowanego wcześniej na stronie internetowej PZJ zestawu pytań i odpowiedzi, dostosowanego do poziomu odznaki.

Zdających do ukończenia 11 roku życia obowiązuje znajomość odpowiedzi tylko na pytania przeznaczone dla tej kategorii wiekowej (dotychczas 1 – 83). Pomocny w przygotowaniach dla tej grupy wiekowej jest podręcznik „Młody jeździec” – Lucinda Green, wyd. Galaktyka

Oceną za każdą część egzaminu jest „zaliczony” lub „nie zaliczony”. (Zaliczać powinno wykonanie programu z notą 5,0 i minimum połowa prawidłowych odpowiedzi na zadane pytania).

Nie zdany cały egzamin lub jego nie zaliczona część może być zdawana powtórnie w najbliższym następnym terminie w dowolnym ośrodku przeprowadzającym tego typu egzaminy.

Złącznik 2

PRÓBA UJEŹDŻENIA do ODZNAKI BRĄZOWEJ		
Jeździec :		
Nazwa konia:		
czworobok 20x40m	Czas orientacyjny - 4 min.30 sek.	Kielznanie - wędzidłowe

Lp.		Program	Uwagi
1	A X	Wjazd stępem pośrednim Zatrzymanie, ukłon, ruszyć stępem pośrednim	
2	C MB	W prawo Kłus roboczy anglezowany	
3	BEB	Koło w prawo o śr. 20m W tym – EB - kłus roboczy ćwiczebny (pół koła o śr. 20m	
4	Przed B	Zagalopowanie z prawej nogi na wprost	
5	BFAKEH Pomiędzy H i C	Galop z prawej nogi Przejdźcie do kłusa roboczego anglezowanego	
6	CM MXK	Kłus roboczy anglezowany Zmiana kierunku kłusem roboczym anglizowanym	
7	AXA	Koło w lewo o śr. 20m w półsiadzie	
8	AFB BE Przed E	Kłus roboczy ćwiczebny Pół koła Zagalopowanie z lewej nogi na wprost	
9	EKAFBM Pomiędzy M i C	Galop z lewej nogi Przejdźcie do kłusa roboczego anglezowanego	
10	CHE	Kłus ćwiczebny	
11	E	Zatrzymanie, 5' nieruchomość, ruszyć stępem pośrednim	
12	EK K	Stępem pośrednim Przejdźcie do kłusa roboczego	
13	A X	Na linię środkową Zatrzymanie, ukłon	
		Opuścić czworobok stępem na długiej wodzy w A	

Pomyłki	
I – 0,2	
II – 0,4	
III – eliminacja	

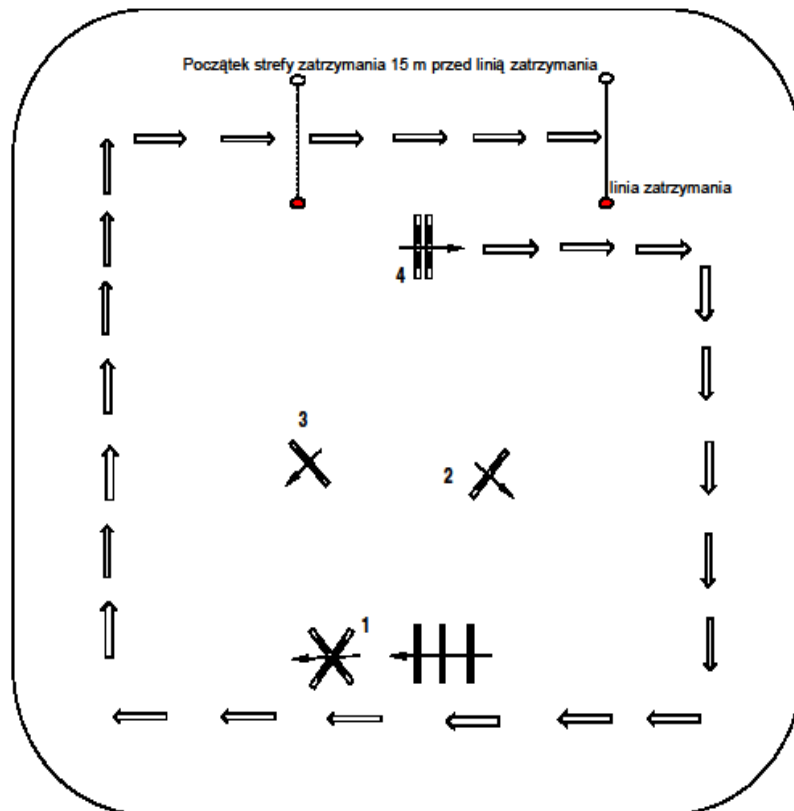
.....
Podpis Sędziego

Uwaga: program może być czytany

A. Ustawienie przeszkód do egzaminu na odznakę brązową

1. koperta 50 cm z 3 drągami – najazd z klusa	Kuce – wysokość
2. stacjonarna 70 cm	przeszkód zgodna z
3. stacjonarna 70 cm	kategorią kuca – ale
4. okser 70 x 70 cm	maksymalnie 60 cm

⇒ linia galopu w pólśiadzie z zatrzymaniem przed linią zatrzymania

Załącznik 4

Karta oceny egzamin praktyczny na Odznakę Brązową

Jeździec.....

1. ocena umiejętności ujeżdżeniowych - ocenia się, czy poprzez prawidłowy dosiad jeźdźca i poprawne użycie pomocy, rysunek figur na ujeżdżalni odpowiada przepisany kryteriom

UWAGI:

Ocena :

2. ocena umiejętności w skokach - oceniany jest prawidłowy dosiad skokowy, pokonywanie cavaletti i skoki przez pojedyncze przeszkody, a także sposób przejścia do zatrzymania. Ocenie podlega również zachowanie jeźdźca pomiędzy przeszkodami (utrzymanie optymalnego tempa i rytmu, prawidłowe najazdy, a także styl skoku.

Wzorowy dosiad skokowy i oddziaływanie jeźdźca są najważniejszymi kryteriami oceny.

UWAGI:

Ocena:

Podpisy komisji oceniającej egzamin

Załącznik 5

Certyfikat poświadczający zaliczenie egzaminu z opieki stajennej na Odznakę Brązową

Ja, niżej podpisany

(imię i nazwisko szkoleniowca oraz numer licencji)

oświadczam niniejszym, że

(imię i nazwisko)

PESEL zaliczył część praktyczną z opieki stajennej

na Odznakę Brązową zgodnie z wymogami regulaminu.

.....

(Podpis szkoleniowca)

2. Odznaka Srebrna

Odznaka Srebrna odpowiada wymogom europejskiej odznaki EPC. (Equivalent of Euro Pony Club Riding Test)

Przygotowanie do egzaminu może być prowadzone we wszystkich klubach i sekcjach jeździeckich, natomiast egzamin na Odznakę Srebrną może być prowadzony tylko w certyfikowanym ośrodku jeździeckim.

Do egzaminu mogą przystąpić posiadacze Odznaki Brązowej po upływie co najmniej trzech miesięcy od daty jej uzyskania.

Egzamin końcowy jest przeprowadzany przez 2 członków WKE.

Egzamin **praktyczny** składa się z trzech części:

a. Opieka stajenna

- **znajomość i prawidłowe użycie sprzętu do pielęgnacji konia – czyszczenie okrywy włosowej i pielęgnacja kopyt**
- **siodlanie i kielznanie, dopasowanie rzędu**

- b. część ujeżdżeniowa – wykonanie czworoboku klasy P (program P-4 zmodyfikowany) z notą 5,0 (niedopuszczalne jest używanie jakichkolwiek wodzy pomocniczych).

Obowiązują ogólne zasady z przepisów dyscypliny ujeżdżenia.

Nie zaliczona część ujeżdżeniowa egzaminu powoduje nie dopuszczenie do zdawania części w skokach.

- c. część skokowa – pokonanie 6 przeszkód o wysokości 80 cm (w tym jedna kombinacja podwójna), ustawionych wg określonego schematu (**Kuce – wysokość przeszkód zgodna z kategorią kuca – ale maksymalnie 70 cm**).

Drugie nieposłuszeństwo konia, upadek jeźdźca lub konia - eliminują z egzaminu.

Podczas egzaminu wymagana jest jazda na zwykłym kielźnie wędzidłowym pojedynczo- lub podwójnie łamanym, dozwolone jest użycie ochraniaczy, ostróg i jazda z batem.

Podczas zdawania egzaminu praktycznego jeźdźcy mogą występować w dowolnym, schludnym, treningowym stroju jeździeckim. Jazda w przepisowym, twardym nakryciu głowy jest obowiązkowa.

Z egzaminu praktycznego (z części odpowiadającej uprawianej dyscyplinie) na Odznakę Srebrną zwalniani są zawodnicy posiadający aktualną klasę sportową, a z części skokowej egzaminu także osoby mające zdany skokowy egzamin licencyjny..

Egzamin teoretyczny – tematy:

- rozszerzone wiadomości z pielęgnacji, żywienia i zdrowia koni;
- rozszerzone wiadomości z teorii jazdy konnej;
- chody koni;
- opis stosowanych pomocy podczas wykonywania poszczególnych ćwiczeń;
- figury na ujeżdżalni;
- podstawy teorii skoków przez przeszkody;

- zasady jazdy w terenie;
- pierwsza pomoc.

Pytania na egzaminie teoretycznym - po jednym z każdego rozdziału - mogą być zadawane tylko z opublikowanego wcześniej na stronie internetowej PZJ zestawu pytań i odpowiedzi, dostosowanego do poziomu odznaki.

Oceną za każdą część egzaminu jest „zaliczony” lub „nie zaliczony”. (Zaliczać powinno wykonanie programu z notą 5,0 i minimum połowa prawidłowych odpowiedzi na zadane pytania).

Nie zaliczony egzamin lub jego część może być powtórnie zdawana nie wcześniej niż po upływie trzech miesięcy, ale nie później niż po upływie jednego roku.

Załącznik 6

Uwaga: program może być czytany

Klasa – P	
Norma czasu - 5' 30''	Nazwa – PRÓBA UJEŹDDŻENIA DO SREBRNEJ ODZNAKI
Czworobok - 20 x 40 m	Kiełzno - wędzidłowe

LP.		PROGRAM
1.	A X	Wjazd klusem roboczym Zatrzymanie, ukłon, ruszyć klusem roboczym
2.	C MXK K	W prawo Wydłużenie kroku w klusie Klusem roboczym
3.	B	W lewo
4.	E	W prawo
5.	C	Zatrzymanie, nieruchomość 5'', ruszyć stępem pośrednim
6.	MEK Przed K	Stęp swobodny Stępem pośrednim
7.	K A	Klusem roboczym Galopem roboczym z lewej nogi
8.	FM	Wydłużenie galopu
9.	M	Galopem roboczym
10.	C	Koło o średnicy 15 m
11.	HK	Wężyk o jednym łuku do linii ćwiartkowej w kontrgalopie
12.	FXH X Pomiędzy H i C	Zmiana kierunku Przejście do klusa Zagalopowanie z prawej nogi
13.	MF	Wydłużenie galopu
14.	F	Galopem roboczym
15.	A	Koło o średnicy 15 m
16.	KH	Wężyk o jednym łuku do linii ćwiartkowej w kontrgalopie
17.	MXK Przed K	Zmiana kierunku Przejście do klusa
18.	KAF	Kłus roboczy
19.	FXH H	Wydłużenie kroku w klusie Klusem roboczym
20.	B Przed B B	Koło w prawo o średnicy 20 m klusem anglezowanym, stopniowe wydłużenie i obniżenie szyi (tzw. żucie z ręki) Stopniowe nabranie wodzy Klusem roboczym na wprost
21.	A X	Na linię środkową Zatrzymanie, nieruchomość, ukłon
		Opuścić czworobok stępem na długiej wodzy w A

Wrażenie ogólne:

1.	Poprawność i skuteczność użycia pomocy
2.	Postawa i dosiad jeźdźca

Pomyłki:	
I = - 0,2	
II = - 0,4	
III = eliminacja	

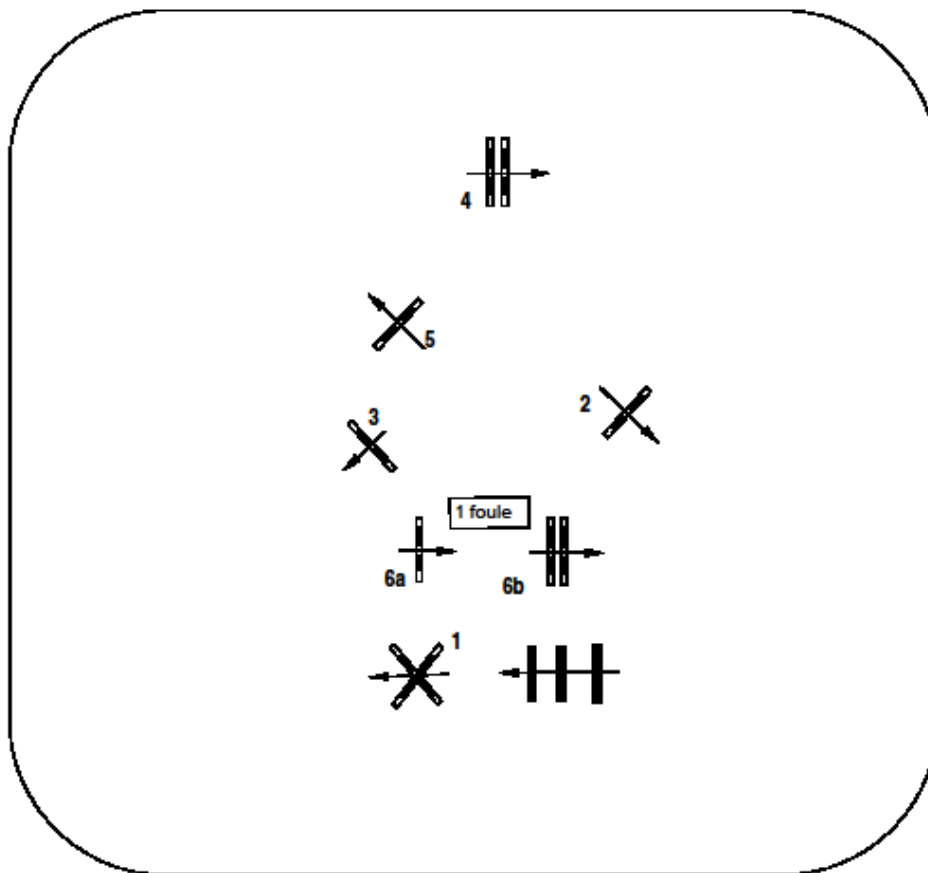
.....
Podpis Sędziego

Uwaga: Podczas wykonywania programu obowiązuje pełny siad (dosiad ćwiczebny), z wyjątkiem ruchów opisanych inaczej.

B. Ustawienie przeszkód do egzaminu na odznakę srebrną

1. koperta 60 cm z 3 koziołkami – najazd z kłusa
2. stacjonarna 80 cm
3. stacjonarna 80 cm
4. okser 70 x 80 cm
5. stacjonarna 80 cm
6. szereg – a) stacjonarna 70 cm, b) okser 75 x 80 cm

Kuce – wysokość przeszkód zgodna z kategorią kuca – **ale maksymalnie 70 cm**

**Karta oceny
egzamin praktyczny na Odznakę Srebrną**

Jeździec.....

1. ocena umiejętności ujeżdżeniowych - ocenia się, czy poprzez prawidłowy dosiad jeźdźca i poprawne użycie pomocy, rysunek figur na ujeżdżalni odpowiada przepisany kryteriom

UWAGI:

Ocena :

2. ocena umiejętności w skokach - oceniany jest prawidłowy dosiad skokowy, pokonywanie cavaletti i skoki przez pojedyncze przeszkody, a także sposób przejścia do zatrzymania. Ocenie podlega również zachowanie jeźdźca pomiędzy przeszkodami, utrzymanie optymalnego tempa i rytmu, prawidłowe wyjeżdżanie zakrętów, wybranie miejsca prawidłowego odskoku, a także styl skoku.

Wzorowy dosiad skokowy i oddziaływanie jeźdźca są najważniejszymi kryteriami oceny.

UWAGI:

Ocena:

Podpisy komisji oceniającej egzamin

3. Odznaka Złota

Przygotowanie do egzaminu może być prowadzone we wszystkich klubach i sekcjach jeździeckich, natomiast egzamin na Odznakę Złotą może być prowadzony tylko w certyfikowanym ośrodku jeździeckim. Komisja egzaminacyjna składa się z: przewodniczącego - członka CKE PZJ oraz dwóch członków WKE.

Do egzaminu mogą przystąpić posiadacze Odznaki Srebrnej po upływie co najmniej roku od daty jej uzyskania (daty egzaminu). Minimalny wiek kandydata – ukończone 15 lat.

1. Egzamin praktyczny składa się z trzech części:

a. Opieka stajenna

- **prowadzenie konia do przeglądu**
- **znajomość i prawidłowe użycie sprzętu do pielęgnacji konia – czyszczenie okrywy włosowej i pielęgnacja kopyt**
- **siodłanie i kielznanie, dopasowanie rzędu – znajomość nazewnictwa**

b. Część ujeżdżeniowa – elementy ujeżdżenia z klasy P. (stęp swobodny, stęp pośredni, kłus roboczy, kłus pośredni, galop roboczy, kontrgalop, ustępowanie od łydki z głową do ściany w stępie i w kłusie)

Po zakończeniu przejazdu i ukłonie, dojazd stępem do litery G, zatrzymanie, zejście z konia i wyprowadzenie go w rękę z czworoboku, doprowadzenie konia w pobliże komisji, zademonstrowanie prawidłowego wsiadania – z ziemi lub ze stopnia.

Dozwolone jest przytrzymanie konia, jak również przytrzymanie zewnętrznego strzemięcia przez pomocnika.

Na czworoboku konie są przygotowywane samodzielnie przez jeźdźcę do zademonstrowania wymaganych egzaminem zadań (podobnie jak rozprężanie przed zawodami). W tym czasie – 15 minut - ocenia się, czy poprzez prawidłowy dosiad jeźdźcy i poprawne użycie pomocy, praca z koniem jest prowadzona zgodnie z zasadami teorii jazdy. Na zakończenie sprawdzianu, egzaminator może nakazać wykonanie dodatkowo niektórych ćwiczeń z w/w zestawu.

Obowiązują ogólne zasady z przepisów dyscypliny ujeżdżenia.

Nie zaliczona część ujeżdżeniowa egzaminu powoduje niedopuszczenie do zdawania części w skokach.

Z egzaminu praktycznego w części ujeżdżeniowej zwalniani są zawodnicy posiadający aktualną II klasę sportową w ujeżdżeniu lub w wkkw.

c. Część skokowa - pokonanie standardowego toru przeszkód

- o wysokości 90cm i szerokości 100cm. (Plan toru przeszkód jak dla instruktorów sportu - wg załącznika, wysokość dla kuców obniżona o 10 cm).

Ocenie podlega dosiad i oddziaływanie jeźdźcy, wycucie tempa i dystansu, a także sposób pokonywanie przeszkód.

Drugie nieposłuszeństwo konia, upadek jeźdźcy lub konia - eliminują z egzaminu.

Podczas obu części egzaminu praktycznego wymagana jest jazda na zwykłym kielźnie wędzidłowym pojedynczo- lub podwójnie łamanym, dozwolona jest użycie ochraniaczy, ostróg i jazda z batem.

Podczas zdawania egzaminu praktycznego jeźdźcy mogą występować w dowolnym, schludnym, treningowym stroju jeździeckim. Jazda w przepisowym nakryciu głowy jest obowiązkowa.

Egzamin w skokach dla zawodników posiadających co najmniej II klasę sportową w ujeżdżeniu pozostaje na poziomie wymagań na Odznakę Srebrną.

Z egzaminu praktycznego w części skokowej zwalniani są zawodnicy posiadający aktualną klasę II sportową w skokach lub w wkkw.

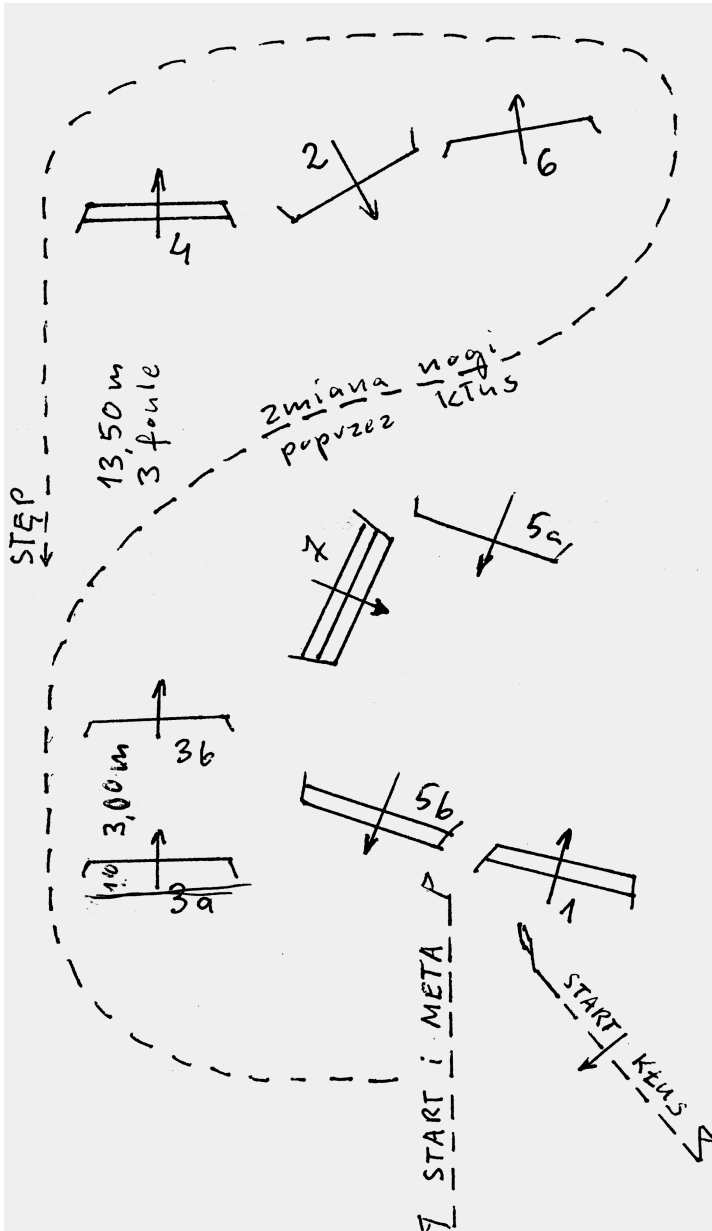
2. Egzamin teoretyczny – pytania na egzaminie teoretycznym - po jednym z każdego rozdziału - mogą być zadawane tylko z opublikowanego wcześniej zestawu pytań.

Oceną za każdą część egzaminu jest „zaliczony” lub „nie zaliczony”.

Nie zaliczony egzamin lub jego część może być powtórnie zdawana nie wcześniej niż po upływie sześciu miesięcy, ale nie później niż po upływie jednego roku.

Standardowy tor przeszkód na egzamin na Odznakę Złotą

Hala lub czworobok minimum 20 x 40 m
Maksymalna wysokość przeszkód 90 cm
Maksymalna szerokość przeszkód 100 cm

Założenia szczegółowe

Po przeszkodzie nr 2 na określonej linii przejście do kłusa i skok przez przeszkodę nr 3a i 3b (in and out), dalej pozostać w galopie.

Po przekroczeniu linii mety pozostać na nakazanej trasie (na planie linia przerywana) w galopie na prawa rekę, w okolicy przeszkody nr 7 zmienić kierunek ze zmianą nogi w galopie z przejściem do kłusa. Na krótkiej ścianie przejść do kłusa (kłus anglezowany), na środku długiej ściany kłus ćwiczebny. Przejście do stępa i pokazanie ćwiczenia „żucie z ręki”.

Uwaga ! podane odległości pomiędzy przeszkodami powinny być dopasowane do możliwości konia.

Załącznik 10

Karta oceny egzamin praktyczny na Odznakę Złotą

Jeździec.....

1. ocena umiejętności ujeżdżeniowych - ocenia się, czy poprzez prawidłowy dosiad jeźdźca i poprawne użycie pomocy samodzielna praca z koniem jest prowadzona według reguł określonych w skali szkoleniowej.

UWAGI:

Ocena :

2. ocena umiejętności w skokach - oceniany jest prawidłowy pólśiad i dosiad skokowy, pokonywanie cavaletti i skoki przez pojedyncze przeszkody, a także sposób przejścia do zatrzymania. Ocenie podlega również zachowanie jeźdźca pomiędzy przeszkodami (utrzymanie optymalnego tempa, prawidłowe wyjeżdżanie zakrętów, znalezienie miejsca prawidłowego odskoku), a także styl skoku.

Wzorowy dosiad skokowy i oddziaływanie jeźdźca są najważniejszymi kryteriami oceny.

UWAGI:

Ocena:

Podpisy komisji egzaminacyjnej

II. Odznaki specjalistyczne

Odznaki w powożeniu

Przygotowanie do egzaminu może być prowadzone we wszystkich klubach i sekcjach jeździeckich, natomiast organizatorem egzaminu może być klub zarejestrowany w PZJ/WZJ i mający odpowiednie warunki do jego przeprowadzenia. Członek komisji egzaminacyjnej mający uprawnienia sędziego powożenia odpowiada za zachowanie odpowiednich standardów.

Minimalny wiek egzaminowanego – ukończone 12 lat, jednakże do ukończenia 18 roku życia podczas części praktycznej egzaminu na pojeździe musi obowiązkowo znajdować się osoba dorosła. Egzamin praktyczny dla osób niepełnoletnich musi być przeprowadzany w obecności prawnego opiekuna.

Egzamin końcowy jest przeprowadzany przez 2 członków komisji egzaminacyjnej, z których jeden musi być sędzią dyscypliny powożenia o statusie co najmniej sędziego II klasy, a drugim członkiem WKE.

Konie wykorzystywane do egzaminu muszą mieć minimum 4 lata.

Osoby, które posiadają aktualną dowolną klasę sportową w powożeniu nie muszą zdawać egzaminu z części praktycznej”

Pozostałe zasady są identyczne jak przy zdobywaniu Odznak Jeździeckich.

Odznaka Brązowa w Powożeniu

Egzamin składa się z dwóch części:

- a. część praktyczna:
 - prawidłowe podejście do konia;
 - prawidłowe odczytanie i interpretacja reakcji konia;
 - prowadzenie w rękę i wiązanie;
 - ocena prawidłowości dopasowania uprzęży;
 - prawidłowe odmierzanie lejców, wsiadanie i zsiadanie z pojazdu;
 - jazda i opanowanie zaprzęgu jednokonnego (lub parokonnego) (konie nie muszą być przygotowane samodzielnie przez egzaminowanego) w stępie i klusie po liniach prostych i w zakrętach na placu (wg załączonego rysunku) z prawidłowym prowadzeniem lejców i bata.
- b. część teoretyczna:
 - zachowanie konia;
 - prawidłowe zachowanie się przy koniu i podstawy pielęgnacji;
 - podstawy żywienia i technika żywienia;
 - podstawy zdrowia konia;
 - podstawy eksterieru, maści i odmiany;
 - podstawy teorii powożenia;
 - nakładanie i zdejmowanie uprzęży;
 - zaprzęganie i wyprzęganie zaprzęgów jedno i parokonnych;
 - sprzęt do powożenia i strój powożącego i luzaka;
 - zasady lonżowania konia;
 - zasady zachowania na ujeżdżalni.

Egzamin może być przeprowadzany w czasie zawodów w powożeniu. W tym przypadku część praktyczna jest zaliczana w ramach konkursu klasy otwartej A rozgrywanego na danych zawodach. Zasady oceny są identyczne jak podczas specjalnie organizowanego egzaminu.

Odnaka Srebrna w Powożeniu

a. część praktyczna:

- nakładanie, dopasowanie i zdejmowanie uprzęży;
- zaprzęganie i wyprzęganie zaprzęgów jedno i parokonnych;
- praca z koniem na lonży;
- wykonanie czworoboku klasy L do 80 pkt karnych;
- pokonanie parkuru zręcznościowego dla klasy L do 25 pkt karnych.

b. część teoretyczna

- rozszerzone wiadomości z pielęgnacji, żywienia i zdrowia koni;
- rozszerzone wiadomości z teorii powożenia;
- chody koni;
- opis stosowanych pomocy podczas wykonywania poszczególnych figur na ujeżdżalni;
- podstawy teorii pokonywania przeszkód na parkurze i w krosie;
- zasady jazdy w terenie;
- pierwsza pomoc.

Odnaka Złota w Powożeniu

część praktyczna:

- wykonanie czworoboku klasy N do 70 pkt. karnych.
Nie zaliczenie próby ujeżdżenia powoduje nie dopuszczenie do dalszej części egzaminu praktycznego;
- pokonanie parkuru zręcznościowego dla klasy N do 20 pkt. karnych;
- prawidłowe pokonanie 4 przeszkód maratonowych. Wywrócenie pojazdu w jakiegokolwiek przeszkodzie spowoduje nie zaliczenie tej próby;
- praca z koniem na podwójnej lonży.

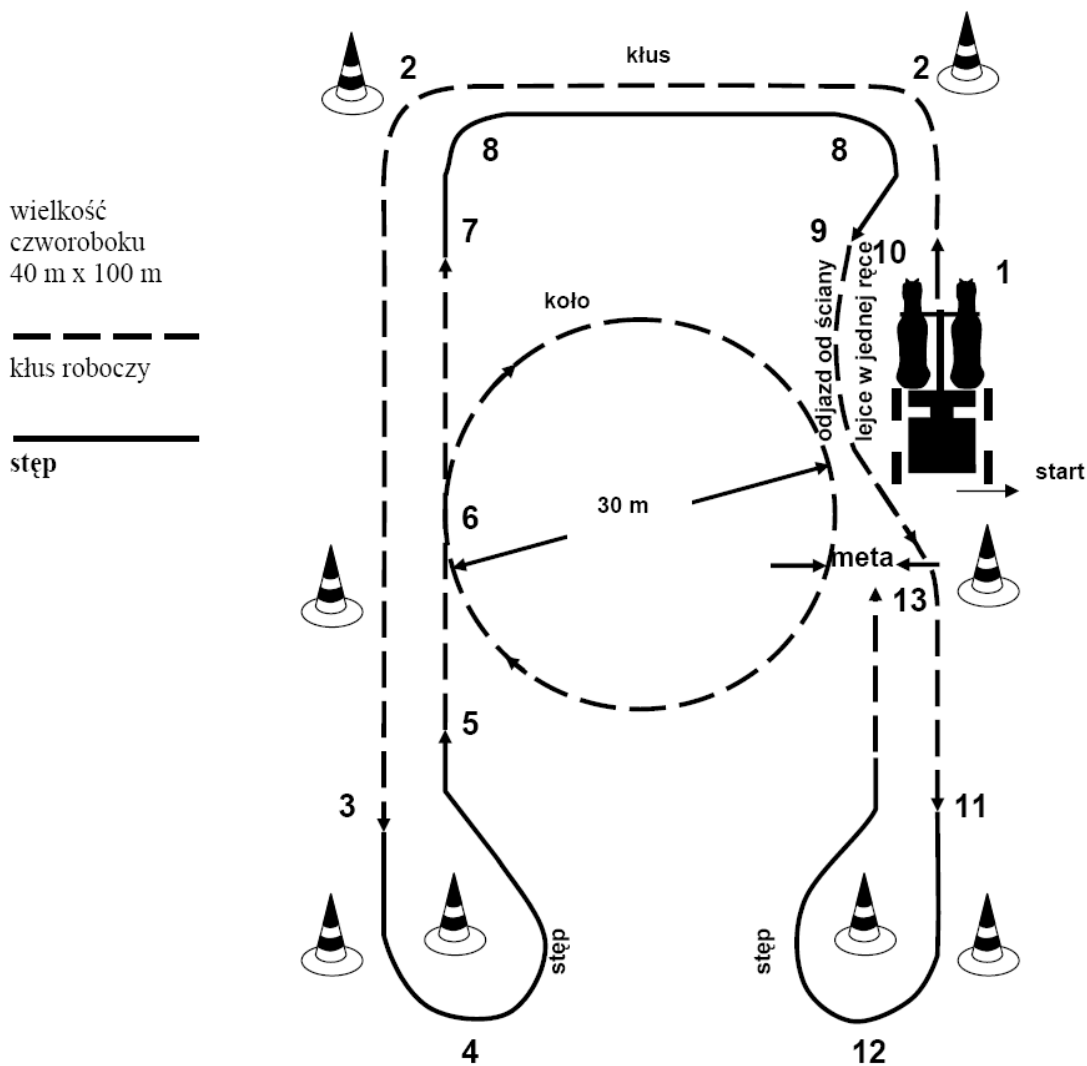
część teoretyczna:

- zagadnienia obowiązujące na brązową i srebrną odznakę;
- zasady powożenia zaprzęgiem czterokonnym ;
- znajomość rozdziałów 1-5, 8, 11-13 oraz 15-16 podręcznika „Akademia jeździecka – część I”.

Załącznik 11

Próba jazdy na Brązową Odznakę w Powożeniu

1. ruszyć klusem roboczym
2. skręt w lewo
3. przejście do stępa
4. zwrot w lewo
5. przejście do klusa roboczego
6. koło o średnicy 30 m w prawo
7. przejście do stępa
8. skręt w prawo
9. przejście do klusa
10. odjazd od ściany, lejce w jednej ręce
11. przejście do stępa
12. zwrot w prawo
13. zatrzymanie

Załącznik 12

Próba jazdy na Brązową Odznakę w Powożeniu egzamin praktyczny

Powożący.....

Nr ruchu	Zadanie	Do oceny	Uwagi
1.	Ruszyć klusem roboczym	Dokładność, jazda po prostej	
2.	Skręt w lewo	Dokładność, jazda po prostej, wygięcie, regularność	
3.	Przejsie do stępa	Przejsie, regularność,	
4.	Zwrot w lewo	Dokładność figury regularność, wygięcie	
5.	Przejsie do klusa roboczego	Dokładność, jazda po prostej	
6.	Koło o średnicy 30 m w prawo	Dokładność figury, regularność, wygięcie	
7.	Przejsie do stępa	Przejsie, regularność	
8.	Skręt w prawo	Dokładność figury, regularność wygięcie	
9.	Przejsie do klusa	Przejsie, regularność	
10.	Odjazd od ściany ok. 5 m, lejce w jednej ręce	Dokładność figury, regularność, wygięcie	
11.	Przejsie do stępa	Przejsie, regularność	
12.	Zwrot w prawo	Dokładność figury, regularność, wygięcie	
13.	Zatrzymanie	Przejsie do zatrzymania, stanie na wędzidle	
Skala ocen 1-10 (z dokładnością 0,1)			
Pomyłki: I – 0,2; II – 0,4; III – eliminacja			
	<i>Ostateczna ocena</i>		

Komisja oceniająca egzamin:

Nazwisko i imię..... podpis.....

Nazwisko i imię..... podpis.....

Data.....

Miejsce egzaminu:.....

Karta oceny
Egzamin praktyczny na odznakę brązową w powożeniu

Powożący.....

:Do oceny: prawidłowa sylwetka na koźle, prawidłowe trzymanie lejców, poprawność użycia pomocy, dokładność wykonania figur, regularność, prawidłowe wykonanie skrętów i zwrotów, prawidłowe wykonanie przejść, wrażenie ogólne.

Uwagi:

Ocena:

Komisja oceniająca egzamin:

1. Nazwisko i imię..... podpis.....

2. Nazwisko i imię..... podpis.....

Data..... miejsce egzaminu.....

Odznaki wołyżerskie

1. Cel:

- posiadanie odznaki wołyżerskiej jest oficjalnym potwierdzeniem określonych umiejętności praktycznych i teoretycznych w dyscyplinie wołyżerki;
- posiadanie odznaki jest oficjalnie uznawane i powinno motywować do poszerzania swojej wiedzy o koniu i sportach konnych, także w zakresie pielęgnacji i obchodzenia się z koniem oraz do dalszego rozwoju swoich praktycznych umiejętności wołyżerskich;

2. Rodzaje odznak:

- 2.1. „Brązowa” odznaka wołyżerska;
- 2.2. „Srebrna” odznaka wołyżerska;
- 2.3. „Złota” odznaka wołyżerska.

3. Założenia ogólne dotyczące zdobywania odznak.

3.1. Organizatorem egzaminu może być klub zarejestrowany w PZJ/WZJ i mający odpowiednie warunki do jego przeprowadzenia.

3.2. Organizator egzaminu zgłasza do PZJ chęć organizacji egzaminu na Odznakę Wołyżerską podając:

- termin i miejsce egzaminu, zaakceptowane przez właściwy WZJ (powinny być ustalone z odpowiednim wyprzedzeniem) – zaleca się publikowanie terminów egzaminów na odznaki jeździeckie w kalendarzach zawodów WZJ.

3.3. CKE ustala z przewodniczącym WKE nazwiska egzaminatorów z listy zatwierdzonej przez CKE. Każdy egzamin musi być przeprowadzany przez sędziego wołyżerki (z odpowiednią licencją) i przedstawiciela WKE.

4. PZJ przesyła organizatorowi egzaminu indywidualne protokoły egzaminacyjne. Protokoły wydawane są osobno dla każdego kandydata (oryginał i kopia).

5 Odznaki – zasady przystępowania do egzaminów:

5.1. „Brązowa” odznaka wołyżerska

- a) zgłoszenia do egzaminu na odznakę wołyżerską dokonuje u organizatora sam zainteresowany poprzez swój klub;
- b) do egzaminu na „brązową” odznakę wołyżerską może przystąpić każdy uprawiający wołyżerkę w klubie, nie musi on być zarejestrowany jako zawodnik w PZJ/WZJ; wszyscy przystępujący do egzaminu muszą dostarczyć zaświadczenie od uprawnionego lekarza o zdolności do uprawiania sportu konnego (wołyżerki), osoby nieletnie także pisemne zezwolenie rodziców (potwierdzone przez Klub) na branie udziału w egzaminie;

5.2. „Srebrna” odznaka wołyżerska

- a) zgłoszenia do egzaminu na odznakę wołyżerską dokonuje u organizatora sam zainteresowany poprzez swój klub;
- b) aby móc dokonać zgłoszenia do egzaminu na „srebrną” odznakę wołyżerską, kandydat ubiegający się musi być w posiadaniu „brązowej” odznaki wołyżerskiej co najmniej 3 miesiące;

5.3. „Złota” odznaka wołyżerska

- a) zgłoszenia do egzaminu na odznakę wołyżerską dokonuje u organizatora sam zainteresowany, poprzez swój klub;
- b) aby móc dokonać zgłoszenia do egzaminu na „złotą” odznakę wołyżerską, kandydat ubiegający się musi być w posiadaniu „srebrnej” odznaki wołyżerskiej co najmniej 6 miesięcy;

6. Egzamin – zgłoszenia, zasady organizacji:

- a. Egzamin odbywa się zgodnie z niniejszym Regulaminem Odznak oraz aktualnym krajowym Regulaminem Woltyżerki (dotyczy to również koni); dodatkowo konie powinny zostać dopuszczone do egzaminu przez lekarza weterynarii;
- b. Egzamin składa się z dwóch części, które powinny być zaliczane w tym samym dniu, bądź w ciągu dwóch kolejnych dni.

c.1. Część teoretyczna:

każdy ubiegający się o odznakę woltyżerską („Brązową”, „Srebrną” lub „Złotą”) musi zostać przeegzaminowany (odpowiednio do wymagań poszczególnych odznak – osobna publikacja) w trzech dziedzinach:

- wiadomości z dziedziny woltyżerki (przepisy, teoria ćwiczeń woltyżerskich);
- organizacja sportu konnego;
- hodowla (rasy i typy koni, żywienie koni itd.), pielęgnacja koni (podstawowe wiadomości o chowie i chorobach koni), jak też wiadomości z zakresu budowy konia (podstawowe zagadnienia z anatomii i fizjologii koni), mechaniki jego ruchu (podstawowe chody konia), podstawowej teorii jeździeckiej (w stajni, zasady jazdy na ujeżdżalni, rząd sportowy), ochrony prawnej zwierząt itd. itp.;

c.2. Część praktyczna:

a) woltyżerka

- umiejętność samodzielnego przygotowania konia do woltyżerki;
- ćwiczenia woltyżerskie na koniu:

„Brązowa” odznaka – pokazanie w jednym bloku ćwiczeń obowiązkowych kat. C (konkursu zespołowego wg Regulaminu Krajowego);

- minimalna ocena za każde ćwiczenie obowiązkowe musi wynosić 5,0 punktów; oceniana jest tu prawidłowa technika wykonania poszczególnych ćwiczeń obowiązkowych przez poszczególnych woltyżerów (bez uwzględniania zespołu, konia, lonżującego);
- ocena za część teoretyczną musi wynosić minimum 5,0 punktów;

„Srebrna” odznaka – pokazanie w dwóch blokach ćwiczeń obowiązkowych kat. B (program indywidualny wg Regulaminu Krajowego);

- minimalna średnia ocena za wszystkie ćwiczenia obowiązkowe musi wynosić 5,0 punktów, przy czym ocena za żadne z ćwiczeń nie może być niższa niż 5,0 punktów;
- oceniana jest tu prawidłowa technika wykonania poszczególnych ćwiczeń obowiązkowych przez poszczególnych woltyżerów (bez uwzględniania zespołu, konia, lonżującego);
- ocena za część teoretyczną musi wynosić minimum 5,0 punktów;

„Złota” odznaka - pokazanie w dwóch blokach ćwiczeń obowiązkowych kat A (indywidualny wg Regulaminu Krajowego);

- minimalna średnia ocena wszystkie ćwiczenia obowiązkowe musi wynosić 5,0 punktów, przy czym ocena za żadne z ćwiczeń nie może być mniejsza niż 5,0 punktów;
- oceniana jest tu prawidłowa technika wykonania poszczególnych ćwiczeń obowiązkowych przez poszczególnych woltyżerów (bez uwzględniania zespołu, konia, lonżującego);
- ocena za część teoretyczną musi wynosić minimum 5,0 punktów;

7. Egzamin – wyniki

Wynik egzaminu brzmi „zaliczony” lub „niezaliczony”. Jeżeli ocena za jedno z ćwiczeń obowiązkowych wynosi odpowiednio dla rodzajów odznak poniżej 5,0 punktów, to dopuszcza się możliwość ponownego powtórzenia tego ćwiczenia pod koniec egzaminu, pod warunkiem,

że wszystkie pozostałe ćwiczenia uzyskały co najmniej minimalne noty pożądane przy egzaminie na daną odznakę.

8. Egzamin – powtórzenie

Nie zaliczony egzamin na „**Brązową odznakę**” może być zdawana powtórnie w najbliższym następnym terminie egzaminacyjnym.

Nie zaliczony egzamin na „**Srebrną odznakę**” może być zdawany powtórnie po upływie co najmniej trzech miesięcy

Nie zaliczony egzamin na „**Złotą odznakę**” może być zdawany powtórnie po upływie co najmniej sześciu miesięcy

9. W trakcie egzaminu praktycznego Przewodniczący komisji wpisuje do arkusza oceny woltyżera wszystkie uwagi i oceny dotyczące jego pokazu. Arkusz ten otrzymuje zainteresowany po zakończeniu egzaminu.
10. Oryginał protokołu egzaminacyjnego podpisany przez członków komisji egzaminacyjnej przekazany zostaje organizatorowi.
11. Kopię protokołu egzaminacyjnego wraz z arkuszem oceny otrzymuje egzaminowany. W przypadku nie zaliczenia całego egzaminu lub którejś jego części, egzaminowany zgłasza się z kopią protokołu na egzamin poprawkowy – przy zachowaniu okresu karencji - organizowany w najbliższym następnym terminie na terenie WZJ. Egzamin poprawkowy należy zdać nie później niż w ciągu 12 miesięcy. Po egzaminie poprawkowym kopia protokołu egzaminacyjnego pozostaje u organizatora tegoż egzaminu. Nie zdanie egzaminu poprawkowego powoduje konieczność rozpoczęcia całej procedury od nowa – zgłoszenie na listę egzaminacyjną, konieczność ponownego wniesienia opłaty 25 PLN itd.
12. Po zakończeniu egzaminu Przewodniczący Komisji wysyła niezwłocznie do PZJ zbiorczy protokół egzaminacyjny z adnotacją przy każdym nazwisku o zaliczeniu lub nie zaliczeniu egzaminu.
13. Organizator egzaminu przesyła do PZJ:
- Zbiorczy protokół egzaminacyjny
 - oryginały indywidualnych protokołów egzaminacyjnych wszystkich zdających osób
 - kopie indywidualnych protokołów egzaminacyjnych tych osób, które zdawały egzamin poprawkowy;
14. Po otrzymaniu dokumentów PZJ wystawia legitymacje i wraz z Odznakami przesyła je do organizatora egzaminu.
15. Przebieg egzaminu może być kontrolowany przez przedstawiciela CKE.
16. Organizator egzaminu powinien zadbać o uroczyste wręczenie legitymacji i odznak.
17. Koszty związane z przeprowadzeniem egzaminu – przejazdy, wyżywienie, noclegi i wynagrodzenie egzaminatorów (wg zasad ryczałtów sędziowskich) oraz inne opłaty organizacyjne mogą być pokryte ze środków własnych organizatora lub z opłat pobranych od uczestników egzaminu. Dodatkowa opłata pobierana od zdających na pokrycie kosztów egzaminu nie powinna przekraczać wysokości kwoty wnoszonej przez nich na rzecz PZJ.
18. Wyniki egzaminów organizowanych z naruszeniem powyższych zasad nie będą uznawane.

Odznaki w dyscyplinie długodystansowych rajdów konnych

1. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu na Srebrną Specjalistyczną Odznakę Jeździecką w Dyscyplinie Długodystansowych Rajdów Konnych jest posiadanie Brązowej Odznaki Jeździeckiej.
2. Organizatorem egzaminu może być klub zarejestrowany w PZJ/WZJ zapewniający odpowiednie warunki do przeprowadzenia egzaminu. Za zachowanie odpowiednich standardów odpowiada Przewodniczący komisji egzaminacyjnej, którym musi być osoba mająca uprawnienia sędziego rajdowego co najmniej II klasy.
3. Pozostałe zasady są identyczne jak przy zdobywaniu klasycznych Odznak Jeździeckich.
4. Egzamin na Srebrną Odznakę jest przeprowadzany przez 3 członków komisji egzaminacyjnej, z których jeden musi być sędzią dyscypliny rajdów z co najmniej II klasą, drugi lekarzem weterynarii PZJ z licencją uprawnionym do obsługi Zawodów Rajdowych, a trzeci członkiem WKE.
Egzamin na Odznakę Złotą przeprowadzany jest pod przewodnictwem Członka CK E.
W skład komisji wchodzi dodatkowo sędzią dyscypliny rajdów z co najmniej II klasą i licencjonowany lekarz weterynarii PZJ uprawniony do obsługi zawodów rajdowych.

1. Srebrna Specjalistyczna Odznaka Jeździecka w Dyscyplinie Długodystansowych Rajdów Konnych

1. Do egzaminu mogą przystąpić posiadacze Odznaki Brązowej po upływie co najmniej trzech miesięcy od daty jej uzyskania (daty egzaminu).
2. Minimalny wiek egzaminowanego – ukończone 13 lat
3. Egzamin składa się z części teoretycznej i praktycznej. Część teoretyczna obejmuje sprawdzenie wiedzy egzaminowanego z zakresu pytań na Ogólną Srebrną Odznakę PZJ oraz zestawu pytań specjalistycznych.
 - a. Pytania specjalistyczne obejmują:
 - obowiązkowe przeprowadzenie przez egzaminowanego analizy wszystkich informacji zawartych w Książeczce Startów Konia w aspekcie przygotowań konia do startów oraz faktycznych umiejętności jeźdźcy,
 - wiadomości z pielęgnacji, żywienia i zdrowia konia rajdowego,
 - zasady jazdy w terenie,
 - zasady udzielania pierwszej pomocy,
 - rozszerzone wiadomości z zakresu znajomości przepisów i regulaminów rajdowych,
 - zakresu fizjologicznych podstaw treningu konia rajdowego.

Pytania i odpowiedzi do egzaminu teoretycznego publikowane są na stronie internetowej PZJ.

- b. Część praktyczną stanowi ukończenie konkursu zgodnego z zasadami klasy P z minimum 30 punktami. Jeżeli egzamin odbywa się równoległe z zawodami, część praktyczna dla zawodników i koni posiadających uprawnienia sportowe może odbywać się w ramach konkursu klasy P rozgrywanego na danych zawodach, wówczas osoby zdające egzamin na odznakę, ale nie posiadające uprawnień sportowych PZJ/WZJ startują na tym dystansie poza konkursem.

2. Złota Specjalistyczna Odznaka Jeździecka w Dyscyplinie Długodystansowych Rajdów Konnych

1. Do egzaminu mogą przystąpić posiadacze Srebrnej Specjalistycznej Odznaki Jeździeckiej w Dyscyplinie Długodystansowych Rajdów Konnych po upływie co najmniej roku od daty jej uzyskania (daty egzaminu).
2. Minimalny wiek egzaminowanego – ukończone 15 lat
3. Egzamin składa się z części teoretycznej i praktycznej. Część teoretyczna obejmuje sprawdzenie wiedzy egzaminowanego z zakresu pytań egzaminu na ogólną Złotą Odznakę PZJ oraz zestawu pytań specjalistycznych
 - a. Pytania specjalistyczne obejmują:
 - obowiązkowe przeprowadzenie przez egzaminowanego analizy wszystkich informacji zawartych w Książeczce Startów Konia w aspekcie przygotowań konia do startów oraz faktycznych umiejętności jeźdźcy,
 - rozszerzone wiadomości z zakresu pielęgnacji, żywienia i zdrowia konia rajdowego,
 - rozszerzone wiadomości z zakresu fizjologicznych podstaw treningu koni
 - rozszerzone wiadomości z zakresu znajomości przepisów i regulaminów rajdowych ogólnych oraz szczegółowej znajomości regulaminówPytania do egzaminu teoretycznego publikowane są na stronie internetowej PZJ.
 - b. Część praktyczną stanowi ukończenie konkursu zgodnego z wymaganiami klasy N. Jeżeli egzamin odbywa się równoległe z zawodami, część praktyczna dla zawodników i koni posiadających licencję może odbywać się w ramach konkursu klasy N rozgrywanego na danych zawodach, wówczas osoby zdające egzamin na odznakę, ale nie posiadające licencji PZJ/WZJ startują na tym dystansie poza konkursem.

Odznaki w Reiningu

Przygotowanie do egzaminu może być prowadzone we wszystkich klubach i sekcjach jeździeckich, natomiast organizatorem egzaminu może być klub zarejestrowany w PZJ/WZJ i mający odpowiednie warunki do przeprowadzenia egzaminu. Za zachowanie odpowiednich standardów odpowiada Przewodniczący komisji egzaminacyjnej, którym musi być osoba mająca uprawnienia sędziego reiningowego.

Egzamin jest przeprowadzany przez 2 członków komisji egzaminacyjnej, z których jeden musi być sędzią dyscypliny reiningu o statusie co najmniej sędziego II klasy, a drugi członkiem WKE.

Minimalny wiek egzaminowanego – 13 lat.

Konie wykorzystywane do egzaminu muszą mieć minimum 4 lata.

Pozostałe zasady są identyczne jak przy zdobywaniu klasycznych Odznak Jeździeckich.

Odznaka Brązowa w Reiningu

Egzamin składa się z dwóch części:

a. część praktyczna:

- prawidłowe podejście do konia;
- prawidłowe odczytanie i interpretacja reakcji konia;
- prowadzenie w rękę i wiązanie;
- jazda w zastępie z zachowaniem zasad bezpieczeństwa.
- ruszanie ze stój, zatrzymanie i cofanie.
- jazda stępem, przejście do kłusa i galopu. Utrzymanie równowagi oraz zachowanie płynności tych chodów.
- ocena dosiada jeźdźca z zachowaniem odpowiedniego balansu ciałem.
- ocena kontroli nad koniem w czasie jazdy

b. część teoretyczna:

- zachowanie konia;
- prawidłowe zachowanie się przy koniu i podstawy pielęgnacji;
- zasady bezpieczeństwa w stajni, poza stajnią, w lonżowniku i na ujeżdżalni;
- podstawy eksterieru, maści i odmiany;
- budowa kopyta i jego pielęgnacja;
- omówienie podstawowych chodów konia;
- podstawy zdrowia konia;
- podstawy żywienia i technika żywienia;
- rasy koni używanych w reiningu;
- budowa oraz zasady dopasowania siodła i ogłowia westernowego;
- pomoce jeździeckie w reiningu – rodzaje i ich właściwe zastosowanie.

Odznaka Srebrna w Reiningu

a. część praktyczna:

- siodłanie konia w kompletnie wyposażone siodło westernowe;
- wykonywanie poszczególnych elementów:
 - a. zagalopowanie na właściwą nogę,
 - b. przejście z stępu do galopu, następnie z galopu zatrzymanie i zwrot o 180°, rozpoczęcie galopu (roll-back)
 - c. cofanie
 - d. wykonywanie side- passu (chody boczne, odchodzenie od łydki).

b. część teoretyczna:

- rozszerzone wiadomości z pielęgnacji, żywienia i zdrowia koni;
- rozszerzone wiadomości z budowy konia
 - a. układ kostny
 - b. narządy wewnętrzne;
- umiejętności rozpoznawania głównych wad budowy i postawy koni.
- rozpoznawanie podstawowych urazów i schorzeń u koni
- opis sprzętu dodatkowego:
 - a. wytok,
 - b. napierśnik,
 - c. tylni popręg (roboczy),
 - d. ochraniacze
 - e. podział wędzideł westernowych
- historia i pochodzenie konkurencji reining
- przepisy i zasady oceny w konkurencji reining

Odnaka Złota w Reiningu

a. część praktyczna:

- prawidłowe ustawienie głowy konia w stępie, kłusie i w galopie;
- zagalopowanie ze stępa na właściwą nogę;
- lotna zmiana nogi w galopie;
- jazda po kole, side-passy, zwroty na zadzie (spiny)

b. część teoretyczna:

- rodzaje wędzideł używanych w stylu western;
- przepisy i zasady oceny w konkurencji reining
- rozszerzone wiadomości z pielęgnacji i żywienia koni;
- rozpoznawanie narowów stajennych :
 - a. łykawość,
 - b. tkanie
- podstawowe wiadomości weterynaryjne
 - a. zapobieganie chorobom koni,
 - b. rozpoznawanie najczęściej występujących chorób,
 - c. wykonywanie podstawowych zabiegów (opatrunki, okłady, masaże)
- przygotowanie konia do transportu
- pierwsza pomoc w jeździectwie :
 - a. przyczyny wypadków związanych z jazdą konną,
 - b. warianty udzielania pomocy,
 - c. podstawowe zasady pozwalające uniknąć wypadków.

Zasady szkolenia kadr instruktorsko-trenerskich w jeździectwie

I. Certyfikat instruktora szkolenia podstawowego w jeździectwie

Certyfikat instruktora szkolenia podstawowego:

- upoważnia do wydawania odznaki „Jeźdźce konno”
- jest jednym z warunków otrzymania certyfikatu PZJ przez ośrodek, w którym pracuje szkoleniowiec z takimi uprawnieniami,
- umożliwia przystąpienie do kursu na stopień instruktora sportu jeździeckiego bez egzaminu wstępnego na kursy organizowane przez PZJ **pod warunkiem posiadania minimum drugiej klasy sportowej,**
- w przypadku, gdy szkoleniowiec z certyfikatem instruktora szkolenia podstawowego wykaże się co najmniej dwuletnim stażem pracy potwierdzonym przez właściwy WZJ, może on uczestniczyć w uzupełniającym kursie na stopień instruktora sportu jeździeckiego.

Ważność certyfikatu określona jest na trzy lata od dnia jego uzyskania i przedłużana jest na takich samych zasadach jak licencji szkoleniowej, a określonych w „Regulaminie rejestracji i licencjonowania w Polskim Związku Jeździeckim”.

Certyfikaty wydane do dnia 31 grudnia 2010 roku zachowują swoją ważność do końca 2011 roku.

Certyfikaty instruktora szkolenia podstawowego wydaje i ewidencję prowadzi Polski Związek Jeździecki.

Kurs na certyfikat instruktora szkolenia podstawowego w jeździectwie

- a. Kurs na certyfikat instruktora szkolenia podstawowego w jeździectwie organizują instytucje związane z jeździectwem przy współpracy i pod nadzorem CKE.
CKE zatwierdza kierownika szkoleniowego kursu, którym musi być trener jeździectwa.
- b. Warunkiem przyjęcia na kurs jest:
 - ukończony 18 rok życia
 - odpowiedni stan zdrowia, zezwalający na jazdę konną potwierdzony świadectwem lekarskim wydanym przez lekarza o specjalności medycyny sportowej,
 - posiadanie ubezpieczenia NW,
 - wykształcenie średnie - matura, w momencie wydawania uprawnień
 - posiadanie co najmniej Srebrnej Odznaki lub zdanie egzaminu wstępnego według zasad egzaminu na odznakę srebrną przeprowadzany przez egzaminatorów z Wojewódzkich Komisji Egzaminacyjnych PZJ.

**Ramowy plan kursu na certyfikat
instruktora szkolenia podstawowego
w jeździectwie**

Program kursu jest realizowany w czasie dwóch dwutygodniowych sesji w łącznym wymiarze ok. 176 godzin w odstępie od trzech do sześciu miesięcy. Sesje są przedzielone dwutygodniowym stażem w określonym ośrodku jeździeckim pod kierunkiem trenera.

Lp	Temat	Liczba godzin		
		Wykłady	ćwiczenia.	łącznie
1.	Etyczne podstawy użytkowania koni, etyka jeźdźca i szkoleniowca	1	-	1
2.	Dyscypliny jeździeckie i podstawowe przepisy jeździeckie	2	-	2
3.	Organizacja jeździectwa w Polsce i na świecie	1	-	1
4.	Dokumentacja hodowlana i sportowa	2	-	2
5.	Przepisy prawne w kulturze fizycznej ze szczególnym uwzględnieniem jeździectwa. Ubezpieczenia	2	-	2
6.	Zasady prowadzenia stajni lub ośrodka jeździeckiego	2	2	4
7.	Pochodzenie koni, podstawy psychologii koni i zasady postępowania z nimi	2	-	2
8.	Zasady bezpieczeństwa w stajni i podczas jazd, ubiór jeźdźca, pierwsza pomoc ze szczególnym uwzględnieniem wypadków podczas jazdy konnej	2	2	4
9.	Podstawy wiedzy o pokroju i umaszczeniu koni	2	2	4
10.	Podstawy anatomii i fizjologii koni, ważniejsze choroby koni i pierwsza pomoc weterynaryjna	3	3	6
11.	Chody koni – wady i błędy	2	1	3
12.	Podstawy wiedzy z utrzymania, żywienia i pielęgnacji koni	6	2	8
13.	Podstawy podkownictwa	2	2	4
14.	Znajomość i dopasowanie sprzętu jeździeckiego oraz sprzętu do lonżowania. Wodze pomocnicze – ich rodzaje i zastosowanie	3	3	6
15.	Terminologia jeździecka, podstawowe wyszkolenie konia, dosiad oraz działanie i współdziałanie pomocy, nauczanie początkujących, komendy jeździeckie, figury na ujeżdżalni, podstawy teoretyczne ujeżdżenia do klasy P, praktyczne szkolenie jeźdźca i konia do poziomu klasy P, praca na koziółkach (cavaletti), skoki przez przeszkody, jazda w terenie, gry i zabawy jeździeckie, organizacja imprez jeździeckich	15	40	45
16.	Podstawy teorii sportu	8	-	8
17.	Zasady kierowania grupą jeździecką. Psychologiczne i rozwojowe różnice w prowadzeniu zajęć z różnymi grupami wiekowymi i o różnym stopniu sprawności fizycznej	2	-	2
18.	Planowanie, przygotowanie konspektu i prowadzenie zajęć	4	46	50
19.	Zasady prawidłowego lonżowania – rodzaje pracy na lonży	4	6	10
20.	Szkolenie konia i jeźdźca na lonży	2	8	10
21.	Transport koni	1	1	2
	Razem godzin	68	108	176

Uzyskanie zaliczeń u wykładowców z zakresu wykładanego materiału jest warunkiem zgłoszenia kandydatów – przez organizatora kursu – do egzaminu przed **CKE PZJ**.

Egzamin przed **CKE** składa się z następujących części:

1. **egzamin teoretyczny** – teoria jazdy z elementami teorii sportu, utrzymanie i żywienie koni, podstawy weterynarii
2. **egzamin praktyczny z jazdy konnej** –
 - a. **opieka stajenna**
 - **prowadzenie konia do przeglądu**
 - **znajomość i prawidłowe użycie sprzętu do pielęgnacji konia – czyszczenie okrywy włosowej i pielęgnacja kopyt**
 - **siodłanie i kielznanie, dopasowanie rzędu – znajomość nazewnictwa**
 - b. **zademonstrowanie umiejętności z zakresu ujeżdżenia klasy P** – stęp swobodny, stęp pośredni, kłus roboczy, kłus pośredni, galop roboczy, kontrgalop, ustępowanie od łydki z głową do ściany w stępie i w kłusie.
Konie są przygotowywane samodzielnie przez jeźdźca do zademonstrowania wymaganych egzaminem zadań (podobnie jak rozprężanie przed zawodami). W tym czasie – 15 minut - ocenia się, czy poprzez prawidłowy dosiad jeźdźca i poprawne użycie pomocy, praca z koniem jest prowadzona zgodnie z zasadami teorii jazdy. Na zakończenie sprawdzianu egzaminator może nakazać jeźdźcowi wykonanie dodatkowo niektórych ćwiczeń z wyżej wymienionego zestawu.
Po zakończeniu przejazdu i ukłonie, dojazd stępem do litery G, zatrzymanie, zejście z konia i wyprowadzenie go w rękę z czworoboku, doprowadzenie konia w pobliże komisji, zademonstrowanie prawidłowego wsiadania – z ziemi lub ze stopnia. Dozwolone jest przytrzymanie konia, jak również przytrzymanie zewnętrznego strzemięcia przez pomocnika
 - c. pokonanie standardowego toru przeszkód o wysokości 100cm i szerokości 100-110 cm. (Plan toru przeszkód jak dla instruktorów sportu - wg załącznika).
Obowiązuje kielznanie wędzidłowe. Ocenie podlega dosiad i oddziaływanie jeźdźca w różnych rodzajach siadu, wycucie tempa i dystansu, a także sposób pokonywanie szeregów i linii przeszkód.
Dwa nieposłuszeństwa konia, upadek jeźdźca lub konia - eliminują z egzaminu.
Omówienie własnego przejazdu przed Komisją jest integralną częścią egzaminu.
 - d. egzamin praktyczny - metodyczno-szkoleniowy – prowadzenie zajęć na ujeżdżalni
 - e. egzamin praktyczny - szkolenie początkującego jeźdźca na lonży

Posiadacze Złotej Odznaki są zwolnieni z części praktycznej egzaminu – ze składowych a, b i c.

Podczas egzaminu musi być obecny kierownik szkoleniowy kursu. Powtórzenie zdawania nie zaliczonego egzaminu jest możliwe po upływie co najmniej sześciu miesięcy. Egzamin poprawkowy może być zdawany dwukrotnie.

W przypadku nie zaliczenia egzaminów poprawkowych obowiązuje powtórne uczestnictwo w kursie.

Koszty egzaminów pokrywaia kandydaci

Egzamin eksternistyczny
na certyfikat instruktora szkolenia podstawowego
w jeździectwie

Wszystkie osoby, które posiadają uprawnienia instruktora rekreacji ruchowej ze specjalnością jazda konna lub jeździectwo wydane przez Ministerstwo Sportu (**dotyczy to wszystkich uprawnień wydawanych również przez innych organizatorów przed wejściem w życie Ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie**) lub wydane przez organizatorów kursów instruktora rekreacji ruchowej z podpisaną umową z PZJ dotyczącą zasad organizacji tych kursów, mogą uzyskać certyfikat instruktora szkolenia podstawowego w jeździectwie po zdaniu egzaminu przed **CKE PZJ**.

Egzamin przed **CKE** składa się z następujących części:

1. **egzamin teoretyczny** – teoria jazdy z elementami teorii sportu, utrzymanie i żywienie koni, podstawy weterynarii
2. **egzamin praktyczny** z jazdy konnej –

a. **opieka stajenna**

- **prowadzenie konia do przeglądu**
- **znajomość i prawidłowe użycie sprzętu do pielęgnacji konia – czyszczenie okrywy włosowej i pielęgnacja kopyt**
- **siodłanie i kielznanie, dopasowanie rzędu – znajomość nazewnictwa**

b. **zademonstrowanie umiejętności z zakresu ujeżdżenia klasy P** – stęp swobodny, stęp pośredni, kłus roboczy, kłus pośredni, galop roboczy, kontrgalop, ustępowanie od łydki z głową do ściany w stępie i w kłusie.

Konie są przygotowywane samodzielnie przez jeźdźcę do zademonstrowania wymaganych egzaminem zadań (podobnie jak rozprężanie przed zawodami). W tym czasie – 15 minut - ocenia się, czy poprzez prawidłowy dosiad jeźdźcy i poprawne użycie pomocy, praca z koniem jest prowadzona zgodnie z zasadami teorii jazdy. Na zakończenie sprawdzianu egzaminator może nakazać jeźdźcowi wykonanie dodatkowo niektórych ćwiczeń z wyżej wymienionego zestawu.

Po zakończeniu przejazdu i ukłonie, dojazd stępem do litery G, zatrzymanie, zejście z konia i wyprowadzenie go w rękę z czworoboku, doprowadzenie konia w pobliże komisji, zademonstrowanie prawidłowego wsiadania – z ziemi lub ze stopnia. Dozwolone jest przytrzymanie konia, jak również przytrzymanie zewnętrznego strzemięcia przez pomocnika

Kielznanie wędzidłowe.

Pozytywne zaliczenie części ujeżdżeniowej jest warunkiem koniecznym do przystąpienia do części skokowej.

c, pokonanie standardowego toru przeszkód o wysokości 100cm i szerokości 100 110 cm. (Plan toru przeszkód jak dla instruktorów sportu - wg załącznika).

Obowiązuje kielznanie wędzidłowe. Ocenie podlega dosiad i oddziaływanie jeźdźcy w różnych rodzajach siadu, wycucie tempa i dystansu, a także sposób pokonywanie szeregów i linii przeszkód.

Dwa nieposłuszeństwa konia, upadek jeźdźcy lub konia - eliminują z egzaminu.

Omówienie własnego przejazdu przed Komisją jest integralną częścią egzaminu.

d. **egzamin praktyczny - metodyczno-szkoleniowy** – prowadzenie zajęć na wieźdźalni

e. egzamin praktyczny - szkolenie początkującego jeźdźca na lonży

Posiadacze Złotej Odznaki są zwolnieni z części praktycznej egzaminu – ze składowych a, b i c.

Z egzaminu praktycznego w części ujeżdżeniowej (b) zwalniani są zawodnicy posiadający aktualną II klasę sportową w ujeżdżeniu lub w wkkw.

Z egzaminu praktycznego w części skokowej (c) zwalniani są zawodnicy posiadający aktualną klasę II sportową w skokach lub w wkkw.

Powtórzenie zdawania nie zaliczonego egzaminu jest możliwe po upływie co najmniej sześciu miesięcy. Egzamin poprawkowy może być zdawany dwukrotnie.

W przypadku nie zaliczenia egzaminów poprawkowych obowiązuje powtórne uczestnictwo w kursie.

Koszty egzaminów pokrywają kandydaci.

Zaleca się przed przystąpieniem do egzaminu uczestnictwo w kursie przygotowawczym – **udział w tym kursie nie jest obowiązkowy!** - organizowanym według następującego programu:

Program kursu uzupełniającego dla instruktorów rekreacji ze specjalnością jazda konna lub jeździectwo

A. Teoria treningu

1. Kwalifikacja do sportu – dobór i selekcja - 2 godz.
 - a. Podstawy doboru i selekcji
 - b. Etapy selekcji
 - c. Kryteria selekcji
2. Podstawy treningu sportowego - 4 godz.
 - a. Pojęcie wydolności fizycznej, tolerancji wysiłku, adaptacji wysiłkowej
 - b. Fizjologiczne podstawy treningu
 - adaptacja, superkompensacja
 - zmęczenie – stan przetrenowania
 - wypoczynek
3. Struktura treningu - 6 godz.
 - a. Struktura rzeczowa i jej składowe
 - przygotowanie sprawnościowe
 - siła
 - szybkość
 - skoczność
 - wytrzymałość
 - gibkość
 - przygotowanie techniczne
 - przygotowanie taktyczne
 - przygotowanie psychiczne, teoretyczne i intelektualne
 - b. Struktura czasowa i jej składowe
 - etapy treningu
 - makrocykle
 - mezocykle
 - mikrocykle
 - jednostka treningowa
 - bezpośrednie przygotowanie startowe (BPS)

- a. Składowe obciążenia ze względu na kierunek oddziaływania
 - b. Składowe obciążenia ze względu na źródła zabezpieczenia energetycznego
 - c. Dobór i regulacja obciążeń
 - d. Rejestracja i analiza obciążeń
5. Zasady i technologia planowania treningu - 2 godz.
6. Kontrola treningu - 4 godz.

B. Szkolenie konia

1. Skala szkoleniowa - 4 godz.
 - takt
 - rozluźnienie
 - kontakt
 - impuls
 - prostowanie
 - zebranie
2. Teoria treningu ujeżdżeniowego - 4 godz.
3. Teoria treningu skokowego - 4 godz.
4. Teoria treningu wkkw - 4 godz.

Razem – 20 plus 16 = 36 godzin

Do programu kursu przygotowawczego należy dołączyć również zajęcia praktyczne z jazdy konnej.

II. Zasady zdobywania uprawnień instruktora sportu jeździeckiego w dyscyplinach: ujeżdżenie, skoki, wkkw, rajdy długodystansowe

Instruktorem sportu jest wykwalifikowana osoba przygotowana do prowadzenia zajęć jeździeckich w sporcie masowym i sporcie kwalifikowanym, która spełniła wszystkie kryteria na kursie instruktorskim organizowanym przez Polski Związek Jeździecki lub przez inne instytucje pod jego bezpośrednim nadzorem. W czasie szkolenia szczególną uwagę zwraca się na wyrobienie u kandydatów umiejętności **podstawowego przygotowania konia** do użytkowania sportowego.

Warunkiem przyjęcia na kurs jest:

- odpowiedni stan zdrowia, zezwalający na jazdę konną, potwierdzony świadectwem lekarskim wydanym przez lekarza o specjalności medycyny sportowej,
- ukończony 21 rok życia (w momencie wydawania uprawnień),
- ukończona szkoła średnia – matura,
- posiadanie ubezpieczenia NW,
- zdanie egzaminu praktycznego składającego się z dwóch części:

a . pokazanie niektórych elementów ujeżdżeniowych z poniższego zestawu:

- stęp na kontakcie, wszystkie rodzaje klusa i galopu,
- zatrzymanie i cofanie,
- **prawidłowe wykonanie** wszystkich figur na ujeżdżalni
- wszystkie sposoby wykonania ustępowania od łydki w stępie i w klusie
- kontrgalop
- zwykła zmiana nogi
- zwrot na zadzie i przygotowanie do półpiruetu w stępie

Po zakończeniu przejazdu i ukłonie, dojazd stępem do litery G, zatrzymanie, zejście z konia i wyprowadzenie go w rękę z czworoboku, doprowadzenie konia w pobliże komisji, zademonstrowanie prawidłowego wsiadania – z ziemi lub ze stopnia. Dozwolone jest przytrzymanie konia, jak również przytrzymanie zewnętrznego strzemienia przez pomocnika

Obowiązuje kielźnianie wędzidłowe.

Oceniany będzie dosiad i oddziaływanie pomocy, a także wykonanie poszczególnych lekcji zgodnie z przepisami ujeżdżeniowymi.

Pozytywne zaliczenie części ujeżdżeniowej jest warunkiem koniecznym do przystąpienia do części skokowej.

*c. pokonanie standardowego toru przeszkód o wysokości 100-110 cm i szerokości 100-130 cm.
(Plan toru przeszkód wg załącznika).*

Obowiązuje kielźnianie wędzidłowe. Ocenie będzie podlegał dosiad i oddziaływanie jeźdźca w różnych rodzajach siadu, praca ujeżdżeniowa z koniem skokowym, wyczucie tempa i dystansu, a także sposób pokonywanie szeregów i linii przeszkód.

Dwa nieposłuszeństwa konia, upadek jeźdźca lub konia - eliminują z egzaminu.

Egzamin przeprowadza przedstawiciel CKE PZJ.

Egzamin wstępny zdają **wszyscy** kandydaci na własnych koniach. W czasie egzaminu może być wprowadzona przez egzaminatora zamiana koni pomiędzy zdającymi.

Koszty egzaminu wstępnego pokrywają kandydaci.

Minimalna liczba osób przyjętych na kurs – 20.

Materiał wykładany na kursie składa się z trzech części:

- a. część ogólna - O - wg wymagań Ministerstwa Sportu i Turystyki
- b. część hipologiczna – H - hodowla, użytkowanie, żywienie, pielęgnacja, weterynaria, teoria jeździectwa,
- c. część specjalistyczna – S - podstawy teorii poszczególnych dyscyplin: ujeżdżenia, skoków, wkkw i rajdów długodystansowych; zajęcia praktyczne.

Łączny materiał jest przekazywany w czasie trzech do sześciu sesji. Do tego należy doliczyć dwa dwutygodniowe staże u najlepszych polskich szkoleniowców – osoby te wyznaczy CKE.

Zaliczenie kolejnej sesji kursu i stażu jest warunkiem uczestniczenia w jego następnej części.

Udział w kursie jest możliwy tylko z własnym koniem/końmi o poziomie wyszkolenia odpowiadającym klasie N w ujeżdżeniu i klasie P w skokach.

Komisyjny egzamin końcowy przed CKE to:

- część teoretyczna – teoria sportu, teoria jazdy, hodowla, utrzymanie i żywienie koni, weterynaria
- **część praktyczna – opieka stajenna**
- część praktyczna - metodyczno-szkoleniowa: ocena prowadzenia zajęć ujeżdżeniowych oraz skokowych (w tym zajęć prowadzonych w języku obcym – dowolnym, preferowany język angielski lub niemiecki).
- część praktyczna – egzamin z jazdy konnej - część ujeżdżeniowa i skokowa, każda na dwóch koniach.
- część praktyczna – egzamin z lonżowania

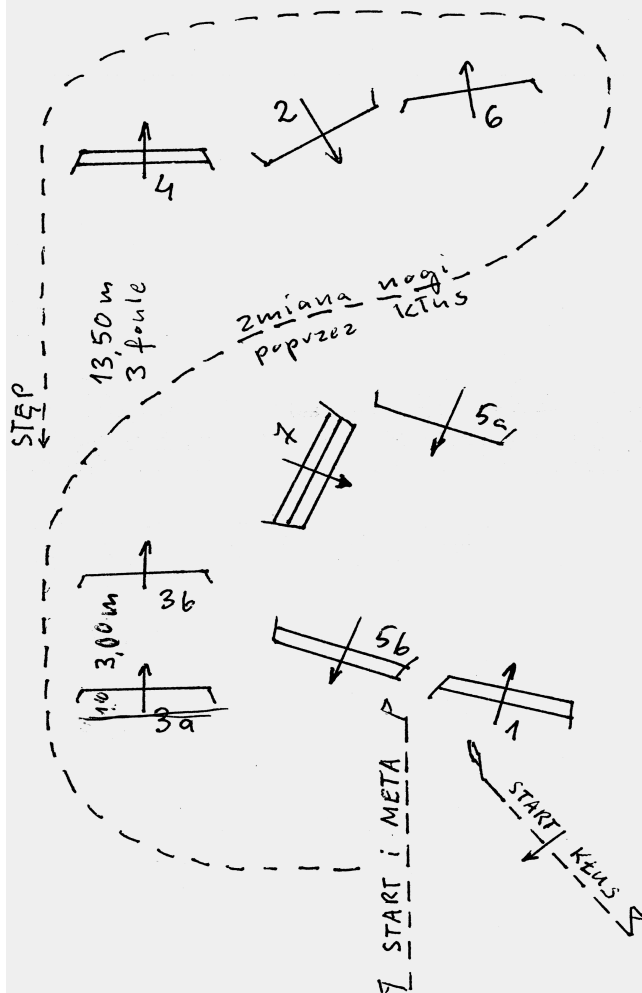
Powtórzenie nie zaliczonego egzaminu jest możliwe po upływie co najmniej sześciu miesięcy. Egzamin poprawkowy można zdawać dwukrotnie. W przypadku nie zaliczenia egzaminów poprawkowych obowiązuje powtórne uczestnictwo w kursie.

Wszystkie koszty związane z kursem i egzaminami pokrywają uczestnicy.

Załączniki – standardowe tory przeszkód na egzamin wstępny.

a. Standardowy tor przeszkód na egzamin wstępny – nr 1

Hala lub czworobok 20 x 40 m
 Maksymalna wysokość – 110 cm
 Maksymalna szerokość – 130 cm

Założenia szczegółowe

Po przeszkodzie nr 2 na określonej linii przejście do kłusa i skok przez przeszkodę nr 3a i 3b (in and out), dalej pozostać w galopie.

Po przekroczeniu linii mety pozostać na nakazanej trasie (na planie linia przerywana) w galopie na prawa rękę, w okolicy przeszkody nr 7 zmienić kierunek ze zmianą nogi w galopie z przejściem do kłusa. Na krótkiej ścianie przejść do kłusa (kłus anglezowany), na środku długiej ściany kłus ćwiczebny. Przejście do stępa i pokazanie ćwiczenia „żucie z ręki”.

Uwaga ! podane odległości pomiędzy przeszkodami powinny być dopasowane do możliwości konia.

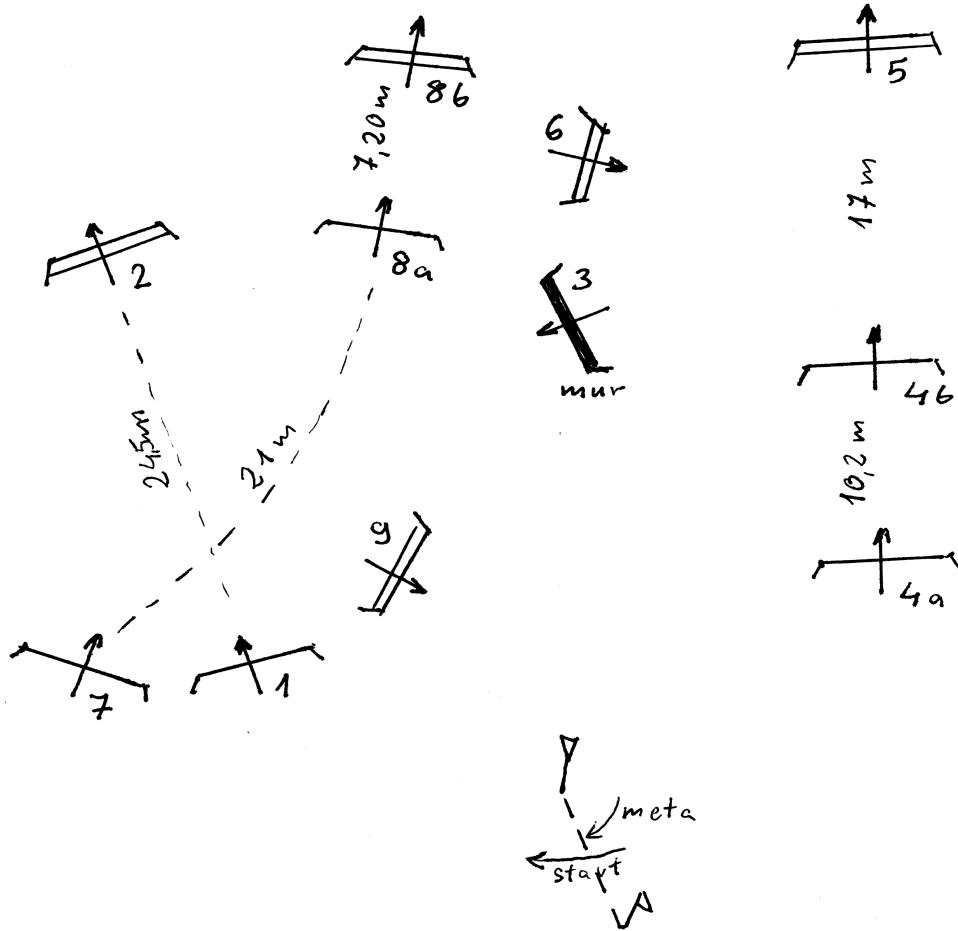

b. Standardowy tor przeszkód na egzamin wstępny – nr 2

Plac otwarty.

Maksymalna wysokość – 110 cm

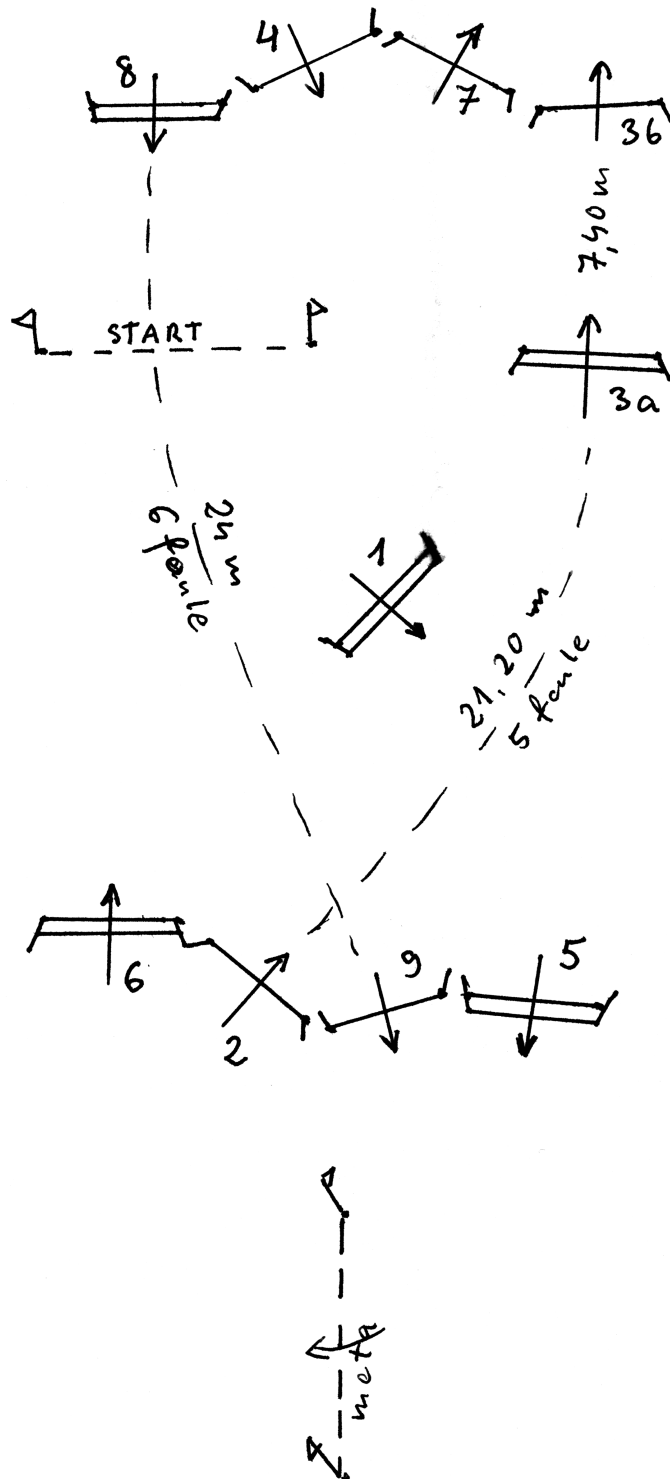
Maksymalna szerokość – 130 cm

c. Standardowy tor przeszkód na egzamin wstępny – nr 3

Hala lub czworobok 20 x 60 m
Maksymalna wysokość – 110 cm
Maksymalna szerokość – 130 cm

III. Zasady zdobywania uprawnień trenera jeździectwa II klasy o specjalności:

- a. ujeżdżenia**
- b. skoków**
- c. wkkw**
- d. rajdy długodystansowe**

Trenerem jeździectwa II klasy jest wykwalifikowana osoba przygotowana do prowadzenia zajęć w swojej specjalności z jeźdźcami o różnym poziomie i we wszystkich kategoriach wiekowych.

Jest również przygotowana do szkolenia koni i zawodników do sportu kwalifikowanego i wyczynowego.

Tytuł trenera II klasy można uzyskać na kursach trenerskich organizowanych przez Polski Związek Jeździecki lub na studiach trenerskich lub studiach podyplomowych organizowanych przez Akademię Wychowania Fizycznego przy ścisłej współpracy z Polskim Związkiem Jeździeckim.

Warunkiem przyjęcia na szkolenie jest:

- posiadanie tytułu instruktora sportu jeździeckiego
- minimum trzyletni staż pracy w charakterze instruktora sportu jeździeckiego
- zaliczenie egzaminu wstępnego składającego się z dwóch części:

część I – prezentacja własnych umiejętności jeździeckich :

a. dla specjalności ujeżdżenia :

- pokazanie elementów ujeżdżenia jak dla instruktorów sportu plus wszystkie chody boczne i lotna pojedyncza zmiana nogi, kielznanie munsztukowe

b. dla specjalności skoków i wkkw:

- pokazanie elementów ujeżdżenia jak dla instruktorów sportu plus łopatka do wewnątrz i trawers
- pokonanie standardowego toru przeszkód o wysokości 110-120 cm i szerokości 100- 130 cm

c. dla specjalności rajdów długodystansowych

- pokazanie elementów ujeżdżenia jak na egzaminie wstępnym dla instruktorów sportu
- pokonanie standardowego toru przeszkód jak na egzaminie wstępnym dla instruktorów sportu

Kandydaci, którzy w swojej karierze sportowej zdobyli sportową klasę Mistrzowską, zwalniani są z tej części egzaminu.

część II - przeprowadzenie zajęć z zakresu swojej przyszłej specjalności na poziomie egzaminu wstępnego z części I.

Egzamin wstępny kandydaci na szkolenie trenerskie muszą zdawać na własnych koniach. Konie te muszą być również do dyspozycji kandydatów w czasie zajęć ogólnojeździeckich i specjalistycznych.

Program szkolenia jest zatwierdzany przez odpowiednie instytucje, zawiera trzy poziomy treści :

- O. część ogólna
- H. część hipologiczna wraz z podstawową teorią jeździectwa
- S. część specjalistyczna – różna dla poszczególnych specjalności

Komisyjny egzamin końcowy z całości wykładanego materiału musi gwarantować osiągnięcie założonego poziomu kwalifikacji fachowych kandydatów.

Powtórzenie nie zaliczonego egzaminu (całości) jest możliwe po upływie minimum 6 miesięcy. Egzamin poprawkowy można zdawać dwukrotnie. Pełne koszty egzaminu poprawkowego pokrywają zdający.

IV. Zasady awansowania trenera jeździectwa II klasy na stopień trenera jeździectwa I klasy o specjalności:

- a. ujeżdżenia**
- b. skoków**
- c. wkkw**
- d. rajdów długodystansowych**

Trenerem jeździectwa I klasy jest ekspert w reprezentowanej przez siebie specjalności.

Aby uzyskać zgodę PZJ na dopuszczenie do procesu awansowego do klasy I kandydat musi spełniać następujące warunki:

- legitymować się minimum trzyletnim stażem pracy w charakterze trenera II klasy
- posiadać udokumentowany dorobek w pracy szkoleniowej
- zdać egzamin dopuszczający z własnej specjalności przed CKE:
 - a. *specjalność ujeżdżenia*
 - przejechać program ujeżdżenia na poziomie klasy C z wynikiem minimum 55 %, oceniany przez trzech wykwalifikowanych sędziów – nie dotyczy to kandydatów w wieku powyżej 45 lat
 - przeprowadzić trening ujeżdzeniowy na poziomie klasy C
 - zdać egzamin z teorii jazdy konnej rozszerzony o założenia metodyczno-szkoleniowe przygotowania konia do klasy CS (lotne zmiany nogi, półpiruety i piruety w galopie, ciągi ze zmianą kierunku w kłusie i w galopie, huśtawka, pasaż, piaf)
 - b. *specjalność skoków*
 - pokonać standardowy tor przeszkód o wysokości 130 cm i szerokości do 160 cm oceniany wg zasad jak podczas egzaminu na stopień instruktora jazdy konnej – nie dotyczy to kandydatów w wieku powyżej 45 lat,
 - przeprowadzić trening skokowy na poziomie klasy C
 - zdać egzamin z teorii jazdy konnej rozszerzony o założenia metodyczno-szkoleniowe przygotowania konia do konkursów skoków klasy CC
 - c. *specjalność wkkw*
 - prezentacja własnych umiejętności jak na egzaminie wstępnym na szkolenie na stopień trenera II klasy o specjalności wkkw – nie dotyczy to kandydatów w wieku powyżej 45 lat
 - przeprowadzić trening ujeżdzeniowy na poziomie próby ujeżdżenia programu olimpijskiego wkkw
 - zdać egzamin z teorii jazdy konnej
 - d. *specjalność rajdów długodystansowych*
 - prezentacja własnych umiejętności jak na egzaminie wstępnym na szkolenie na stopień trenera II klasy o specjalności rajdów długodystansowych – nie dotyczy to kandydatów w wieku powyżej 45 lat
 - przeprowadzić trening ujeżdzeniowy na poziomie ujeżdżenia klasy N
 - zdać egzamin z teorii jazdy konnej.

Koszty egzaminu pokrywają kandydaci. Egzamin dopuszczający można zdawać dwukrotnie w odstępie minimum jednego roku.

Tytuł trenera I klasy o określonej specjalności uzyskuje się po spełnieniu pozostałych warunków określonych przez Ministerstwo Sportu i Turystyki.

V. Zasady awansowania trenera jeździectwa I klasy do stopnia trenera jeździectwa klasy mistrzowskiej

Trenerem jeździectwa klasy mistrzowskiej jest ekspert posiadający wszechstronne wiadomości jeździeckie, predysponowany do prowadzenia zajęć teoretycznych – wykładów, szkoleń, kursów itp.

Aby uzyskać zgodę PZJ na dopuszczenie do procesu awansowego do klasy mistrzowskiej kandydat musi spełniać następujące warunki:

- legitymować się co najmniej pięcioletnim stażem pracy w charakterze trenera klasy I,
- przedstawić samodzielnie przygotowane konie, które startowały w finale Pucharu Świata, w ME, MS lub zakwalifikowały się do IO albo zdobyły tytuł Mistrza Polski lub przedstawić wykaz przeprowadzonych wykładów i szkoleń; ew. wykaz publikacji związanych z teorią jazdy konnej,
- przedstawić wykaz zagranicznych szkoleń i kursów, w których brał udział,
- zdać egzamin dopuszczający z:
 - a. kompleksowej teorii jazdy konnej ze szczególnym zwróceniem uwagi na własną specjalność
 - b. teorii jazdy konnej innej specjalności na poziomie egzaminu końcowego na trenera II klasy jeździectwa
 - c. historii jeździectwa – rozwój sztuki jeździeckiej w poszczególnych epokach od czasów starożytnych do współczesności.

Koszty egzaminu pokrywają kandydaci. Egzamin dopuszczający można zdawać dwukrotnie w odstępie minimum jednego roku.

Tytuł trenera klasy mistrzowskiej uzyskuje się po spełnieniu pozostałych warunków określonych przez Ministerstwo Sportu i Turystyki.

Powożenie

I. Instruktor sportu jeździeckiego w powożeniu

Warunkiem przyjęcia na kurs jest:

- ukończony 21 rok życia (w momencie wydawania uprawnień)
- ukończona szkoła średnia – matura
- odpowiedni stan zdrowia, zezwalający na jazdę konną, potwierdzony świadectwem lekarskim wydanym przez lekarza o specjalności medycyny sportowej,
- posiadanie ubezpieczenia NW,
- posiadanie – co najmniej przez trzy lata - certyfikatu instruktora szkolenia podstawowego ze specjalnością jeździectwa – obowiązuje po upływie trzech lat od daty wprowadzenia systemu szkolenia kadr w życie
- zdanie egzaminu testowego sprawdzającego zasób ogólnej wiedzy jeździeckiej kandydata – dla osób bez tytułu instruktora rekreacji ruchowej ze specjalnością jeździectwo –obowiązuje przez pierwsze trzy lata od daty wprowadzeniu systemu szkolenia kadr w życie
- zdanie egzaminu praktycznego – przejazd próby ujeżdżenia dla zaprzęgów jednokonných lub parokonných poniżej 50% max oceny na czworoboku w kl. C

Egzamin przeprowadzają:

- kwalifikowany sędzia dyscypliny powożenia, albo trener kadry dyscypliny powożenia lub trener dyscypliny powożenia
- przedstawiciel CKE.

Uczestnicy biorą udział w kursie dla instruktorów jazdy konnej w części ogólnej - O oraz hipologicznej - H, część specjalistyczna - S jest typowa dla dyscypliny powożenia z odrębnym programem.

Wszystkie pozostałe zasady obowiązują jak na kursie instruktorów jazdy konnej.

Łączny materiał programowy kursu jest przekazywany w czasie trzech do sześciu sesji. Do tego należy doliczyć dwa dwutygodniowe staże u najlepszych polskich szkoleniowców – osoby te wyznaczy CKE PZJ.

Zaliczenie kolejnej sesji kursu i stażu jest warunkiem uczestniczenia w jego następnej części. Udział w kursie jest możliwy tylko z własnym koniem/końmi oraz ze sprzętem odpowiadającym dyscyplinie powożenia zaprzęgami jedno- lub parokonnymi, zarówno do ujeżdżenia jak i do próby terenowej. Konie o poziomie wyszkolenia minimum klasie N w dyscyplinie powożenia.

Komisyjny egzamin końcowy przed CKE to:

- część teoretyczna – teoria sportu, teoria powożenia, hodowla, utrzymanie i żywienie koni, weterynaria
- część praktyczna - metodyczno-szkoleniowa: ocena prowadzenia zajęć (w tym zajęć prowadzonych w języku obcym – angielskim lub niemieckim).
- część praktyczna – egzamin z powożenia

Powtórzenie nie zaliczonego egzaminu jest możliwe po upływie co najmniej sześciu miesięcy. Egzamin poprawkowy można zdawać dwukrotnie. W przypadku nie zaliczenia egzaminów poprawkowych obowiązuje powtórne uczestnictwo w kursie.

Wszystkie koszty związane z kursem i egzaminami pokrywają uczestnicy

II. Trener II klasy w powożeniu

Wszystkie zasady jak w szkoleniu na stopień trenera II klasy jeździectwa z następującymi różnicami:

- Praktyczny egzamin wstępny – próba ujeżdżenia dla zaprzęgów parokonnnych wykonana poniżej 65 % maksymalnej oceny na czworoboku kl. C, oceniana jak na egzaminie dla instruktora powożenia oraz przeprowadzenie treningu ujeżdżeniowego z zaprzęgiem parokonnym.

Kandydaci uczestniczą w zajęciach kursu trenerskiego w części O i H wspólnie z innymi specjalnościami, odrębna jest część S – specjalistyczna.

III. Trener I klasy powożenia

Aby uzyskać zgodę PZJ na dopuszczenie do procesu awansowego do I klasy kandydat musi spełniać następujące warunki:

- legitymować się minimum trzyletnim stażem pracy w charakterze trenera II klasy
- zdać egzamin dopuszczający
 - a. praktyczny
 - próba ujeżdżenia dla zaprzęgów parokonnnych lub czterokonnnych wykonana poniżej 65 % maksymalnej oceny na czworoboku w kl. C
 - przeprowadzenie treningu terenowego z zaprzęgiem czterokonnym
 - b. teoretyczny – kompleksowa teoria powożenia

Tytuł trenera I klasy powożenia uzyskuje się po spełnieniu pozostałych warunków określonych przez Ministerstwo Sportu i Turystyki.

C. Woltyżerka

I. Instruktor woltyżerki

Warunkiem przyjęcia na kurs jest:

- ukończony 18 rok życia
- ukończona szkoła średnia - matura
- zdanie egzaminu wstępnego:
 - a. teoretycznego – zaliczenie testu sprawdzającego zasób wiedzy ogólnej, jeździeckiej i ściśle woltyżerskiej oraz z zakresu lonżowania konia lub posiadanie złotej odznaki woltyżerskiej.
 - b. praktycznego:
 - przygotowanie konia do zajęć woltyżerskich (dobór i dopasowanie sprzętu) oraz jego lonżowanie
 - zademonstrowanie umiejętności jazdy konnej z zakresu ujeżdżenia klasy P
 - zademonstrowanie woltyżerskich ćwiczeń obowiązkowych wg programu międzynarodowego. Z wymogu tego zwolnieni są kandydaci, którzy w swojej karierze woltyżerskiej uzyskali co najmniej klasę mistrzowską.

Egzamin przeprowadza kwalifikowany sędzia woltyżerki i Przewodniczący Komisji Woltyżerki oraz przedstawiciel CKE.

Kandydaci biorą udział w kursie instruktorów jazdy konnej w części ogólnej - O oraz hipologicznej - H, część specjalistyczna - S jest specyficzna dla konkurencji z odrębnym programem.

Łączny materiał jest przekazywany w czasie trzech dwutygodniowych sesji, przedzielonych dwoma dwutygodniowymi stażami u najlepszych polskich szkoleniowców – osoby te wyznaczy CKE PZJ.

Zaliczenie kolejnej sesji kursu i stażu jest warunkiem uczestniczenia w jego następnej części.

Komisyjny egzamin końcowy przed CKE PZJ składa się z :

- części teoretycznej – podstawy teorii sportu i teorii jazdy konnej, użytkowanie, żywienie, pielęgnacja, weterynaria, teoria woltyżerki
- praktycznego sprawdzianu z lonżowania
- część praktyczna - przeprowadzenie treningu z grupą woltyżerską – w tym ocena prowadzenia zajęć (w tym zajęć prowadzonych w języku obcym – angielskim lub niemieckim).

Powtórzenie nie zaliczonego egzaminu jest możliwe po upływie co najmniej sześciu miesięcy. Egzamin poprawkowy można zdawać dwukrotnie. W przypadku nie zaliczenia egzaminów poprawkowych obowiązuje powtórne uczestnictwo w kursie.

Wszystkie koszty związane z kursem i egzaminami pokrywają uczestnicy.

Ujeźdźcaz

Profesjonalny jeździec młodych koni

Polski Związek Jeździecki i Polski Związek Hodowców Koni wprowadziły w życie z dniem 01.01.2012 uprawnienia **UJEŹDŹACZA – profesjonalnego jeźdźca młodych koni**.

Jego celem jest:

- podwyższenie kwalifikacji osób przygotowujących profesjonalnie młode konie do sportu,
- wskazanie hodowcom jeźdźców potrafiących przygotować z sukcesami młode konie, aby ich praca hodowlana została wzbogacona prawidłowym zajęciem oraz zgodnym z zasadami wiedzy i wymogami sportu wstępnym treningiem młodych koni,
- poprawa dobrostanu koni.

I. Zasady uzyskiwania tytułu

1. Wszyscy kandydaci do uzyskania uprawnień **Ujeźdźcaza** muszą mieć ukończony 21 rok życia.
2. Umiejętności praktyczne kandydaci mogą potwierdzić następująco:
 - a. Zawodnicy z dyscyplin A, B, C lub D poprzez posiadanie w karierze minimum I klasy sportowej,
 - b. Instruktorzy i trenerzy sportu jeździeckiego posiadający w karierze minimum II klasę sportową oraz posiadający aktualną licencję lub instruktorzy szkolenia podstawowego posiadający w karierze minimum II klasę sportową oraz posiadający ważny certyfikat.
 - c. Inne osoby posiadające referencje trenera lub instruktora jeździectwa z ważną licencją po zdaniu egzaminu praktycznego przed komisją PZJ i PZHK z udziałem osoby wystawiającej referencje.
Egzamin praktyczny jest zdawany na 5-cioletnim koniu na poziomie odpowiedniej dla poszczególnych dyscyplin Odznaki Złotej.
3. Zakwalifikowani kandydaci kierowani są na teoretyczne seminarium unifikacyjne kończące się egzaminem teoretycznym przed komisją PZJ i PZHK. Po jego zaliczeniu nadawane są uprawnienia **Ujeźdźcaza - Kandydata**.
4. Uprawnienia **Ujeźdźcaza** nadawane są po trzykrotnym zajęciu miejsca wśród sklasyfikowanych par w konkursie finałowym MPMK - w różnych latach.
Warunek ten obowiązuje **wstecznie** – od pierwszych MPMK rozgrywanych w danej dyscyplinie.
W jednym roku kalendarzowym, niezależnie od liczby zajętych miejsc branych pod uwagę do uzyskania uprawnień ujeźdźcaza, liczy się wynik osiągnięty tylko na jednym koniu w danej dyscyplinie.
5. Uprawnienia **Ujeźdźcaza** nadawane są w określonej dyscyplinie:
 - Ujeźdźcaz A – w ujeźdzeniu
 - Ujeźdźcaz B – w skokach
 - Ujeźdźcaz C – w wkkw
 - Ujeźdźcaz D – w powożeniuO specjalizacji – A, B lub C świadczy liczba ukończonych konkursów finałowych w MPMK w danej dyscyplinie:
np. 3xA = ujeźdźcaz A
2xB,+1xC = ujeźdźcaz B,
2xA + 2xB = ujeźdźcaz AB,
3xC = ujeźdźcaz C.

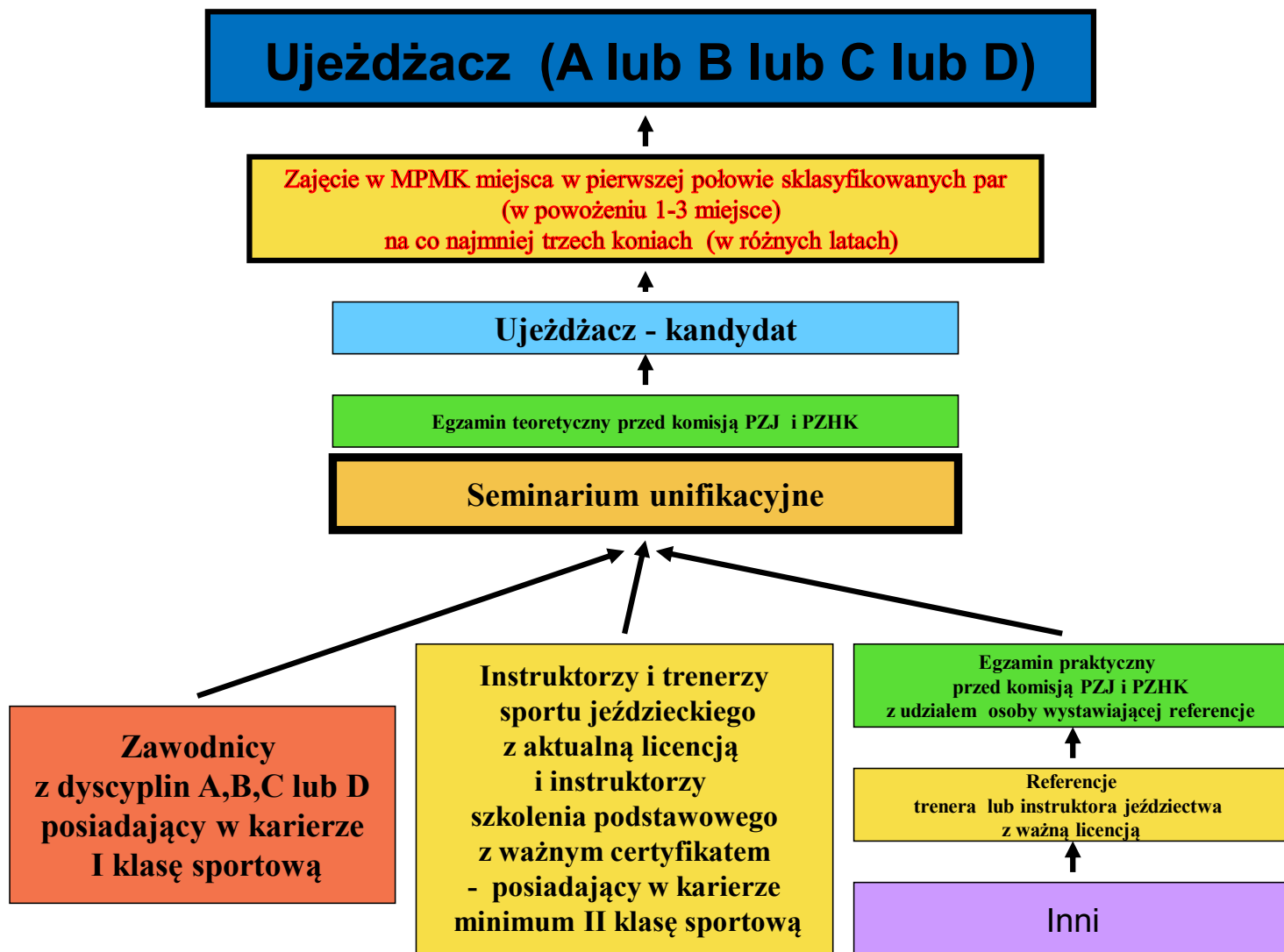
6. Dopuszcza się możliwość zaliczania warunków równoległe – odrębnie w dyscyplinach olimpijskich i osobno w powożeniu
7. Uprawnienia **Ujeźdźacza** nadawane są na czas nieograniczony

II. Zasady ogólne

1. Polski Związek Jeździecki i Polski Związek Hodowców Koni przyznają uprawnienia **Ujeźdźacza** wraz z pierwszą licencją na wniosek osoby zainteresowanej.
2. Do wniosku o nadanie uprawnień **Ujeźdźacza** należy dołączyć: dokument potwierdzający posiadane kwalifikacje oraz dowód wniesienia opłaty licencyjnej.
3. Pierwsza licencja zostaje przyznana na 3 lata.
4. Kolejna licencja ujeźdźacza zostanie przyznana na 3 lata na wniosek osoby zainteresowanej złożony nie później niż po upływie 6 miesięcy od daty wygaśnięcia poprzedniej licencji. Do wniosku o przedłużenie licencji należy załączyć certyfikat udziału w jednym teoretycznym seminarium unifikacyjnym.
5. Powtórne otrzymanie licencji ujeźdźacza, która wygasła i nie została wznowiona w terminie, o którym mowa w p.5. lub utraciła ważność z innego powodu, jest możliwe po wzięciu udziału w jednym teoretycznym seminarium unifikacyjnym i pozytywnym zaliczeniu kończącego go egzaminu teoretycznego przed komisją PZJ i PZHK.
6. Ewidencję przyznanych uprawnień **Ujeźdźacza** prowadzi Polski Związek Jeździecki.
7. Nazwiska licencjonowanych posiadaczy uprawnień **Ujeźdźacza** są na bieżąco publikowane na stronach internetowych Polskiego Związku Jeździeckiego i Polskiego Związku Hodowców Koni.
8. Każdy posiadacz uprawnień **Ujeźdźacza** otrzymuje z PZJ dyplom i kartę licencyjną zawierające imię i nazwisko, rodzaj posiadanych kwalifikacji oraz czas ważności licencji.
9. Polski Związek Jeździecki za wydanie dyplomu ujeźdźacza pobiera opłatę wg Cennika
10. W przypadku negatywnej oceny działalności merytorycznej lub postawy etycznej **Ujeźdźacza**, CKE może:
 - wysłać do Ujeźdźacza list pouczający;
 - skierować Ujeźdźacza na seminarium doszkalające;
 - wystąpić o wykreślenie Ujeźdźacza z listy;
 - skierować sprawę do organów dyscyplinarnych PZJ.

Zasady uzyskiwania tytułu ujeźdźacza

- profesjonalnego jeźdźca młodych koni

DOSZKALANIE KADR INSTRUKTORSKO-TRENERSKICH

Warunki oraz tryb przyznawania i pozbawiania licencji szkoleniowca oraz certyfikatu instruktora szkolenia podstawowego PZJ.

I. Zorganizowane zajęcia w zakresie sportu, związane z uczestnictwem we współzawodnictwie sportowym w jeździectwie mogą prowadzić wyłącznie trenerzy i instruktorzy sportu, po otrzymaniu licencji szkoleniowca PZJ, a także certyfikowani instruktorzy szkolenia podstawowego .

11. Polski Związek Jeździecki przyznaje licencję szkoleniowca lub certyfikat instruktora podstawowego na wniosek osoby zainteresowanej.

2. Do wniosku o przyznanie pierwszej licencji szkoleniowca lub certyfikatu instruktora podstawowego należy dołączyć:

- dokument potwierdzający posiadane kwalifikacje,
- oświadczenie o posiadaniu pełnej zdolności do czynności prawnych oraz korzystaniu z pełni praw publicznych,
- dowód wniesienia opłaty licencyjnej.

Rozpatrywane będą jedynie wnioski zawierające komplet wymaganych dokumentów.

3. Pierwsza licencja zostaje przyznana na 3 lata:

3.1. wszystkim trenerom i instruktorom sportu w jeździectwie, których nazwiska znalazły się w rejestrze szkoleniowców PZJ do 30 września 2007 r., po uzyskaniu certyfikatów udziału w 2007 r. w:

- Ogólnopolskiej Konferencji Licencyjnej
- Specjalistycznej Konferencji dyscypliny sportu

W tym trybie osobom spełniającym powyższe warunki licencje będą wydawane jedynie do końca 2011 roku. Po tym terminie wymagane będzie zdanie egzaminu przed Centralną Komisją Egzaminacyjną PZJ, zgodnie z programem zawartym w „Zasadach szkolenia PZJ”;

3.2. trenerom i instruktorom sportu w jeździectwie, których nazwiska nie znalazły się w rejestrze szkoleniowców PZJ do 30 września 2007 r., po zdaniu egzaminu przed Centralną Komisją Egzaminacyjną PZJ, zgodnie z programem zawartym w „Zasadach szkolenia PZJ”;

3.3. na wniosek osoby zainteresowanej, złożony nie później niż 18 miesięcy od daty zdania egzaminu końcowego, wszystkim absolwentom kursów instruktorskich, trenerskich organizowanych wg programów zawartych w „Zasadach szkolenia PZJ”, zdającym egzaminy końcowe po 1 października 2007 r.

Na powyższych zasadach instruktorzy szkolenia podstawowego otrzymują certyfikat.

3.4. W sprawach nie objętych niniejszym regulaminem o przyznaniu licencji decyduje Zarząd PZJ na podstawie uzasadnionego wniosku CKE.

4. Kolejna licencja trenera lub certyfikat instruktora szkolenia podstawowego zostanie przyznana na 3 lata na wniosek osoby zainteresowanej złożony nie później niż po upływie 6 miesięcy od daty wygaśnięcia poprzedniej licencji.

Do wniosku należy załączyć:

- 4.1. a.** certyfikat udziału w jednej konferencji metodyczno-szkoleniowej organizowanej przez PZJ;
- b.** minimum 2 certyfikaty potwierdzające udział w dowolnie wybranych akcjach szkoleniowych spośród niżej wymienionych:
- w praktycznych kursach/klinikach metodyczno-szkoleniowych organizowanych przez PZJ;
 - w kursach, klinikach organizowanych przez FEI lub inne Federacje Narodowe;
 - potwierdzony przez odpowiednią Federację Narodową staż szkoleniowy w zagranicznych Ośrodkach Jeździeckich;
 - wykazaniem się dorobkiem w pracy szkoleniowej, edukacyjnej lub udokumentowanym publikacjami z zakresu metodyki treningu potwierdzonym przez CKE,
- lub**
- dyplom ukończenia studiów/kursów trenerskich przeprowadzonych zgodnie z zasadami szkolenia PZJ lub ukończenia kursu doskonalenia zawodowego na I klasę lub klasę Mistrzowską.

4.2. oświadczenie o posiadaniu pełnej zdolności do czynności prawnych oraz korzystaniu z pełni praw publicznych,

4.3. dowód wniesienia opłaty licencyjnej

5. Powtórne otrzymanie licencji lub certyfikatu instruktora szkolenia podstawowego które wygasły i nie zostały wznowione w terminie, o którym mowa w p.4. lub utraciły ważność z innego powodu, jest możliwe po pozytywnym zdaniu egzaminu z teorii jazdy konnej przed Centralną Komisją Egzaminacyjną. Kandydaci powinni wykazać się znajomością materiału zawartego w podręcznikach autoryzowanych przez PZJ – „Zasady jazdy konnej” cz.1. i cz.2. Koszty egzaminu pokrywa osoba wnioskująca.

II. Informacje ogólne

1. Kursy/konferencje licencyjne mogą być organizowane przez WZJ za zgodą PZJ.

Aby uzyskać akceptację kursu/szkolenia licencyjnego organizator musi:

- przekazać do Działu Szkolenia PZJ program szkolenia wraz z nazwiskiem prowadzącego, podać koszt uczestnictwa wraz z preferencjami dla szkoleniowców posiadających licencje szkoleniowe oraz podać przewidywaną liczbę osób
- podać osobę odpowiedzialną za ewidencję osób uczestniczących w kursie/szkoleniu i wydającą zaświadczenia o ukończeniu szkolenia
- organizator inny niż WZJ musi uzyskać potwierdzenie wpisania do kalendarza szkoleniowego WZJ-u, na terenie którego odbywa się szkolenie

Po ukończeniu kursu/szkolenia organizator przesyła do PZJ listę osób zawierającą:

- imię i nazwisko
- PESEL
- pocztowy adres do korespondencji i adres elektroniczny
- daty szkolenia
- podpis uczestnika

Wzory listy obecności i zaświadczeń o ukończeniu kursu w załączniku.

2. Polski Związek Jeździecki prowadzi ewidencję przyznanych licencji szkoleniowca.

3. Nazwiska posiadaczy licencji są na bieżąco publikowane na stronie internetowej PZJ.

4. Każdy posiadacz licencji otrzymuje w PZJ dyplom i kartę licencyjną szkoleniowca zawierające imię i nazwisko, rodzaj posiadanych kwalifikacji oraz czas ważności licencji.

5. Polski Związek Jeździecki za przyznanie licencji szkoleniowca pobiera opłatę w Cenniku PZJ

6. W sprawach przyznawania i pozbawiania licencji od orzeczeń Zarządu PZJ osobie wnioskującej przysługuje **prawo skierowania sprawy do organów dyscyplinarnych PZJ**.
7. W sprawach dyscyplinarnych stosuje się odpowiednio tryb postępowania dyscyplinarnego przewidziany w Statucie PZJ.

Załącznik

Zasady przeprowadzenia egzaminu na pierwszą licencję szkoleniowca dla osób nie zarejestrowanych na liście PZJ.

I. Zasady ogólne

- Egzamin składający się z części praktycznej i teoretycznej przeprowadza 2 członków Centralnej Komisji Egzaminacyjnej PZJ.
- Egzaminy licencyjne będą odbywały się dwukrotnie w ciągu roku w terminach i miejscu określonym przez PZJ.
- Kandydaci zdają egzamin na własnych koniach.
- Z części **b i c** egzaminu praktycznego zwolnieni są wszyscy kandydaci, którzy w swojej karierze sportowej zdobyli co najmniej II klasę sportową w dyscyplinach olimpijskich lub przekroczyli 45 rok życia.
- Koszty egzaminu pokrywają kandydaci.
- Nie zaliczony egzamin może być poprawiony podczas kolejnych egzaminów licencyjnych.

II. Egzamin praktyczny składa się z trzech następujących części:

a. *opieka stajenna*

- **prowadzenie konia do przeglądu**
- **znajomość i prawidłowe użycie sprzętu do pielęgnacji konia – czyszczenie okrywy włosowej i pielęgnacja kopyt**
- **siodłanie i kielznanie, dopasowanie rzędu – znajomość nazewnictwa**
- **wsiadanie i zsiadanie (wprowadzenie konia w rękę na czworobok i zejście z konia po zakończeniu przejazdu, opuszczenie czworoboku z prowadzeniem konia w rękę)**

b. *pokazanie w ciągu 15 minut w dowolnej kolejności elementów ujeżdżeniowych z poniższego zestawu:*

- stęp pośredni i swobodny, kłus i galop – roboczy i pośredni, zatrzymanie i cofanie,
- ustępowania od łydki w stępie i w kłusie:
 - z głową do ściany
 - z głową do wewnątrz
 - zmniejszanie i powiększanie czworoboku
- kontrgalop
- zwykła zmiana nogi
- zwrot na zadzie i przygotowanie do półpiruetu w stępie

Obowiązuje kielznanie wędzidłowe. Oceniany będzie dosiad i oddziaływanie pomocy, a także wykonanie poszczególnych lekcji zgodnie z przepisami ujeżdżeniowymi.

Zaliczenie części ujeżdżeniowej umożliwia przystąpienie do części skokowej egzaminu.

- c. pokonanie standardowego toru przeszkód o wysokości 100-110 cm i szerokości 100-130 cm. (Plan toru przeszkód wg załącznika – jak na egzaminie wstępnym na kurs instruktora sportu).

Obowiązuje kielznanie wędzidłowe. Ocenie będzie podlegał dosiad i oddziaływanie jeźdźca w różnych rodzajach siadu, praca ujeżdżeniowa z koniem skokowym, wycucie tempa i dystansu, a także sposób pokonywanie szeregów i linii przeszkód.

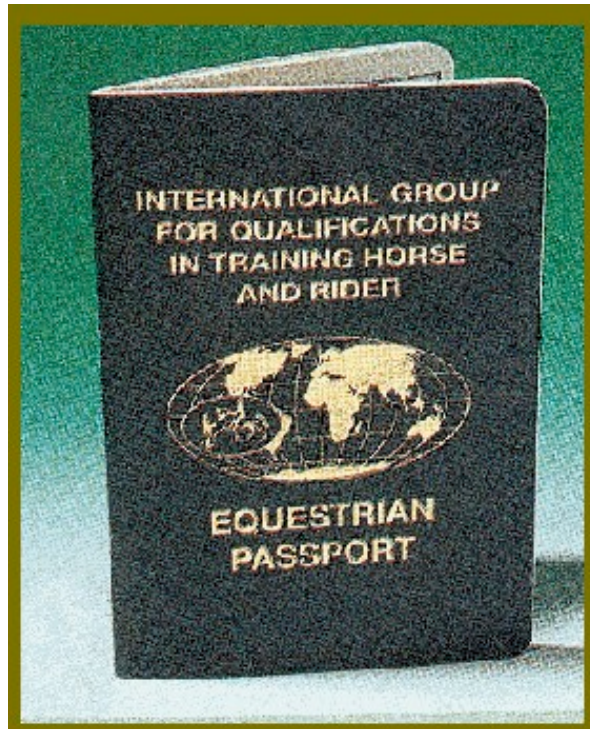
Dwa nieposłuszeństwa konia, upadek jeźdźca lub konia - eliminują z egzaminu.

Negatywna ocena z umiejętności jazdy konnej (część b i c egzaminu) nie pozwala na zdawanie jego kolejnych składowych.

d. prowadzenie zajęć – ocena prowadzenia zajęć na temat wylosowany przez kandydata.

III. Egzamin teoretyczny

Kandydaci powinni wykazać się znajomością materiału zawartego w podręcznikach autoryzowanych przez PZJ – w „Zasadach jazdy konnej” cz.1 i cz.2.

Equestrian Passport

Polski Związek Jeździecki należy od 2002 roku do międzynarodowej organizacji - **International Group for Equestrian Qualifikations (IGE)**, zajmującej się ujednoczeniem szkoleń i podnoszeniem kwalifikacji kadr szkoleniowych w krajach członkowskich. Organizacja ta określa poziom wymagań na poszczególne stopnie szkoleniowe i wydaje międzynarodowy dokument – **Equestrian Passport** – określający kwalifikacje szkoleniowców w sporcie jeździeckim.

Wyżej przedstawione polskie „Zasady szkolenia w jeździectwie” odpowiadają w pełni wymogom IGE, i tak:

Equestrian Passport ustala 4 poziomy szkoleniowe, którym odpowiadają polskie tytuły zawodowe :

International Level 1 – instruktor sportu jeździeckiego bez udokumentowanego posiadania I klasy sportowej

International Level 2 – instruktor sportu jeździeckiego z udokumentowanym posiadaniem co najmniej I klasy sportowej

International Level 3 – trener II klasy jeździectwa, trener I klasy jeździectwa

International Expert – trener jeździectwa klasy mistrzowskiej.

Absolwenci polskich kursów mogą przystąpić **do egzaminu teoretycznego i praktycznego przed międzynarodową komisją.**

Pozytywny wynik tego egzaminu będzie podstawą do wydania międzynarodowego paszportu szkoleniowego - **Equestrian Passport** – uznawanego w następujących 32 krajach: Australia, Austria, Belgia, Bermudy, Chiny, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Hiszpania, Holandia, Grecja, Irlandia, Izrael, Kanada, Litwa, Łotwa, Malezja, Niemcy, Nowa Zelandia, Norwegia, Polska, Portugalia, Republika Południowej Afryki, Rumunia, Słowenia, Szwecja, Szwajcaria, Węgry, Włochy, Wielka Brytania.

Paszporty te są uznawane również przez 3 międzynarodowe organizacje:

1. FEI – Międzynarodową Federację Jeździecką,
2. FITE (Federation Internationale de Tourisme Equestre) - Międzynarodową Federację Turystyki Jeździeckiej,
3. FRDI (Federation of Riding for Disabled International) – Międzynarodową Federację Jeździecką Osób Niepełnosprawnych.

REGULAMIN CERTYFIKACJI OŚRODKÓW JEŹDZIECKICH

Polski Związek Jeździecki Uchwałą Zarządu z dn. 09 marca 2004 r. wprowadził certyfikację ośrodków jeździeckich. Jej celem jest weryfikacja ośrodków względem możliwości szkolenia podstawowego, kwalifikacji osób prowadzących zajęcia oraz jakości świadczonych usług. Ośrodek, uzyskujący certyfikat zostaje pozytywnie wyróżniony na tle konkurencji i może ubiegać się o prawo przeprowadzania egzaminów na Odznaki Jeździeckie: brązową, srebrną i złotą oraz ma pierwszeństwo w organizacji innych akcji szkoleniowych zleconych przez PZJ. Osoby zainteresowane nauką jazdy konnej dzięki certyfikatom otrzymają informację, które ośrodki zapewniają:

- bezpieczne szkolenie
- naukę u osób z dobrym przygotowaniem merytorycznym, posiadających odpowiednie udokumentowane kwalifikacje
- dosiadanie dobrze przygotowanych koni
- możliwość przystąpienia do egzaminów na Odznaki Jeździeckie

A. KATEGORIE CERTYFIKATÓW

Na oznaczenie kategorii certyfikatu składają się dwa elementy:

1. Kwalifikacje kadry szkoleniowej:

- * - za prowadzenie szkolenia odpowiada instruktor szkolenia podstawowego
- ** - za prowadzenie szkolenia odpowiada instruktor sportu jeździeckiego
- *** - za prowadzenie szkolenia odpowiada trener jeździectwa

Wszyscy szkoleniowcy pracujący w ośrodku muszą posiadać aktualną licencję szkoleniową, a instruktorzy szkolenia podstawowego odpowiednie uprawnienia wydane przez PZJ .

We wniosku o nadanie certyfikatu należy podać dni i godziny prowadzenia zajęć przez wszystkich szkoleniowców. Harmonogram pracy szkoleniowców powinien być umieszczony w ogólnie dostępnym miejscu na terenie ośrodka łącznie z dokumentem o dacie ważności certyfikatu.

2. Jakość infrastruktury

2.1 Kategoria III

Infrastruktura

- Warunki stajenne muszą odpowiadać przyjętym standardom. (Zgodnie z wymaganiami Unii Europejskiej konie powinny być utrzymywane w boksach)
- Ośrodek musi posiadać ogrodzony plac treningowy o odpowiednim podłożu, o powierzchni około 800 m², oświetlony - w przypadku braku hali, lub halę o powierzchni około 800 m² (najlepiej o wymiarach 20x40 m)
- Ośrodek musi dysponować odpowiednim sprzętem i wyposażeniem do prowadzenia podstawowych zajęć szkoleniowych
- Pielęgnacja, estetyka i porządek w ośrodku nie mogą budzić zastrzeżeń

2.2 Kategoria II

Infrastruktura

- Warunki stajenne muszą odpowiadać przyjętym standardom. (Zgodnie z wymaganiami Unii Europejskiej konie powinny być utrzymywane w boksach)
- Ośrodek musi posiadać ogrodzony plac treningowy o odpowiednim podłożu, o powierzchni około 1200 m², najlepiej oświetlony i halę o powierzchni około 800 m² (najlepiej o wymiarach 20x40 m)
- Ośrodek musi dysponować odpowiednim sprzętem i wyposażeniem (w tym komplet przeszkód skokowych) do prowadzenia podstawowych zajęć szkoleniowych, a także komplet szranek do ustawienia czworoboku ujeżdżeniowego
- Ośrodek musi dysponować salą dydaktyczną na 20- 25 osób
- Pielęgnacja, estetyka i porządek w ośrodku nie mogą budzić zastrzeżeń

2.3 Kategoria I

Infrastruktura

- Warunki stajenne muszą odpowiadać przyjętym standardom. (Zgodnie z wymaganiami Unii Europejskiej konie powinny być utrzymywane w boksach)
- Ośrodek musi posiadać ogrodzony plac treningowy o odpowiednim podłożu, o powierzchni około 1200 m², najlepiej oświetlony, i halę o powierzchni około 1200 m² (najlepiej o wymiarach 20x60 m)
- Ośrodek musi dysponować odpowiednim sprzętem i wyposażeniem (w tym komplet przeszkód skokowych) do prowadzenia podstawowych zajęć szkoleniowych, a także komplet szranek do ustawienia czworoboku ujeżdżeniowego
- Ośrodek musi dysponować salą dydaktyczną dla minimum 20 osób
- Ośrodek powinien oferować możliwości zakwaterowania i wyżywienia o odpowiednim standardzie na własnym terenie lub w bezpośredniej bliskości
- Pielęgnacja, estetyka i porządek w ośrodku nie mogą budzić zastrzeżeń

Przykładowe oznaczenie kategorii certyfikatu Ośrodka:

1. I** - za zajęcia odpowiada instruktor sportu jeździeckiego, a infrastruktura Ośrodka odpowiada warunkom określonym dla kategorii I
2. II* - za zajęcia odpowiada instruktor szkolenia podstawowego, a infrastruktura Ośrodka odpowiada warunkom określonym dla kategorii II
3. III*** - za zajęcia odpowiada trener jeździectwa, a infrastruktura Ośrodka odpowiada warunkom określonym dla kategorii III

B. ZASADY OGÓLNE

- Po skontrolowaniu ośrodka przez komisję PZJ i przedstawieniu wniosku zaakceptowanego przez CKE, nadanie certyfikatu następuje na podstawie uchwały Zarządu PZJ. Ośrodek powinien być skontrolowany w ciągu 30 dni od daty wpływu do PZJ kompletnego wniosku.
- Certyfikat nadawany jest na 2 lata licząc od daty uchwały Zarządu PZJ, a jego ważność kończy się w ostatnim dniu danego miesiąca.
- Każdy ośrodek zobowiązany jest do przeprowadzenia w okresie ważności certyfikatu minimum 4 akcji szkoleniowych zaakceptowanych przez CKE i ogłoszonych na stronie internetowej PZJ (np. egzaminy na odznaki, kursy i szkolenia instruktorsko-trenerskie, kursy i seminaria sędziowskie, itp). Niespełnienie tego warunku uniemożliwia wydanie zgody na przedłużenie ważności certyfikatu.
- Ważność certyfikatu może być przedłużana na kolejne okresy po sprawdzeniu warunków w ośrodku przez komisję PZJ i wniesieniu na rzecz PZJ stosownej opłaty. W tym celu należy złożyć odpowiedni wniosek przed wygaśnięciem terminu ważności certyfikatu. Wniosek złożony później niż 90 dni po dacie upływu ważności certyfikatu skutkuje utratą prawa do jego przedłużenia. W takim przypadku procedura nadania certyfikatu należy wszczęć od nowa.

- Ośrodek otrzymuje tablicę PZJ z podaną klasą certyfikatu. Tablica pozostaje własnością PZJ. Po upływie daty ważności certyfikatu i braku przedłużenia lub utraceniu certyfikatu musi być zwrócona do PZJ.
O dacie ważności certyfikatu informuje dokument, który powinien być umieszczony w ogólnie dostępnym miejscu na terenie ośrodka.
- Informacja o nadaniu, przedłużeniu lub cofnięciu certyfikatu zamieszczana jest na stronie internetowej PZJ.
- Wszelkie zmiany dotyczące szkoleniowców, infrastruktury lub w działalności ośrodka mogące mieć wpływ na stopień przyznanego certyfikatu muszą być zgłaszane w PZJ.
- Sprawdzenie ośrodka przez komisję PZJ pod kątem utrzymywania wymaganych standardów jest możliwe w dowolnym czasie i bez uprzedzenia zarządzających ośrodkiem. Wyniki kontroli w formie protokołu przekazywane są do Zarządu PZJ, który podejmuje decyzję o zmianie kategorii lub cofnięciu certyfikatu. Kontrola jest przeprowadzana na koszt PZJ.
- Cofnięcie certyfikatu może nastąpić wskutek prowadzenia zajęć jeździeckich przez osoby bez wymaganych prawem kwalifikacji lub gdy działalność ośrodka szkodzi dobremu wizerunkowi jeździectwa. Cofnięcie certyfikatu może nastąpić również na skutek naruszenia Ustawy „O ochronie zwierząt”
- Otrzymanie certyfikatu oraz przedłużenie jego ważności jest płatne. Aktualna wysokość opłat związanych z certyfikacją publikowana jest w bieżącym Cenniku PZJ.

WARUNKI UBIEGANIA SIĘ O CERTYFIKAT

Ośrodek ubiegający się o certyfikat składa w PZJ wypełniony oficjalny wniosek-formularz, który zawiera:

- dane wnioskodawcy: właściciel, siedziba, kontakt,
- informacje o ośrodku: kwalifikacje osób prowadzących zajęcia (numer legitymacji lub dyplomu, datę i przez kogo wydane, numer licencji trenera),
- dokładny harmonogram zajęć prowadzonych przez szkoleniowców wymienionych we wniosku,
- opis warunków stajennych i terenów do prowadzenia zajęć
- opinię lekarza weterynarii z licencją PZJ dotyczącą liczby objętych opieką koni, kondycji, pielęgnacji i utrzymania Koni,
- informacje dotyczące ubezpieczeń NW i OC - na właścicielu ośrodka ciąży obowiązek aktualizacji ważności polis ubezpieczeniowych,
- ubezpieczenie OC każdego ze szkoleniowców wymienionych we wniosku,
- opinię Zarządu Wojewódzkiego Związku Jeździeckiego lub w przypadku ośrodków nie zarejestrowanych w WZJ lub PZJ opinię Okręgowego Związku Hodowców Koni wydaną w porozumieniu z WZJ (potwierdzającą zgodność podanych informacji ze stanem rzeczywistym Załącznikami do wniosku są:
- kopie dokumentów potwierdzające kwalifikacje osób prowadzących zajęcia,
- oświadczenie pracodawcy potwierdzające zatrudnienie osób prowadzących zajęcia (umowa o pracę, o dzieło, społecznie lub inne) wraz z dokładnym harmonogramem prowadzonych przez nich zajęć z zdjęcia ośrodka,
- fotografie ośrodka,
- kopie aktualnych polis ubezpieczeniowych NW i OC ośrodka i OC szkoleniowców,
- dowód wniesienia opłaty na rzecz PZJ,
- we wniosku o przedłużenie certyfikatu powinien znaleźć się wykaz akcji szkoleniowych zgłoszonych do PZJ i przeprowadzonych w poprzedzającym okresie jego ważności.

Warunki uzyskiwania uprawnień sportowych

Wszystkie osoby posiadające certyfikat instruktora szkolenia podstawowego mogą wystąpić o wydanie uprawnień III stopnia w dyscyplinie ujeżdżenia, skoków i rajdów długodystansowych, a instruktorzy sportu i trenerzy, z licencją PZJ, mogą wystąpić o wydanie uprawnień II stopnia w dyscyplinie ujeżdżenia, skoków i rajdów długodystansowych.

Uprawnienia sportowe młodzika /9-11 lat/ w dyscyplinie skoków przez przeszkody są wydawane na podstawie posiadanej odznaki Jeźdź Konno, której sposób zdobycia określają osobne przepisy. Uprawnienia sportowe młodzika automatycznie wygasają 31 grudnia w roku, w którym zawodnik ukończy 11 lat. Uprawnienia wstępne zawodnik uzyskuje po zdobyciu odznaki brązowej.

Ujeżdżenie

UPRAWNIENIA WSTĘPNE	
warunki uzyskiwania	uprawnienia
1. Zdanie egzaminu na brązową odznakę jeździecką (*)	1. Prawo startu w konkursach do kl. "P" włącznie 2. Prawo startu w PPK i OOM
UPRAWNIENIA III STOPNIA	
warunki uzyskiwania	uprawnienia
Zdanie egzaminu na srebrną odznakę jeździecką (*) lub 2. Posiadanie w karierze III klasy sportowej w ujeżdżeniu lub wkkw	1. Prawo startu w konkursach do kl. "C" włącznie 2. Prawo startu w MPK, MP, MPMK
UPRAWNIENIA II STOPNIA	
warunki uzyskiwania	uprawnienia
1. Posiadanie w karierze II klasy sportowej w ujeżdżeniu lub 2. posiadanie aktualnej II klasy sportowej w wkkw	1. Prawo startu w zawodach do CDI 3* / CDI-W włącznie 2. Prawo startu - w MPM., MPS
UPRAWNIENIA I STOPNIA	
warunki uzyskiwania	uprawnienia
1. Posiadanie w karierze I klasy sportowej w ujeżdżeniu	1. Bez ograniczeń

(*) dotyczy zawodników rozpoczynających karierę jeździecką od 2007 roku

Skoki

UPRAWNIENIA WSTĘPNE	
warunki uzyskiwania	Uprawnienia
1. Zdanie egzaminu na brązową odznakę jeździecką (*)	1. Prawo startu w konkursach do Kl. L włącznie. 2. Prawo startu w konkursach na kucach do wysokości odpowiedniej wg. grupy konia i wieku zawodnika 3. Prawo startu w PPK grup A,B,C, Pucharze Polski Dzieci II, MMM, OMM na kucach. 4. Prawo startu do kl. P włącznie dla zawodników startujących w Pucharze Polski Dzieci (na dużych koniach)
UPRAWNIENIA III STOPNIA	
warunki uzyskiwania	Uprawnienia
Spełnienie jednego z poniższych punktów: - posiadanie w karierze III klasy sportowej w skokach - posiadanie srebrnej odznaki jeździeckiej* i przejechanie konkursu egzaminacyjnego z wynikiem do 3,5 punktów karnych - posiadanie srebrnej odznaki jeździeckiej* i przejechanie na kucu (grupy B, C, D) na zawodach w swojej lub wyższej grupie, konkursu na styl jeźdźca, z wynikiem do 3,5 punktów karnych - ukończenie co najmniej raz zawodów WKKW klasy CNC1* z wynikiem kwalifikacyjnym (ujeżdżenie do 75 p., kros bez punktów karnych na przeszkodach do 90 s. spóźnienia, skoki do 16 p. na przeszkodach).	Prawo startu w konkursach do Kl. N włącznie. Prawo startu w OOM, PPK kat. B,C,D, PPMK, MPK
UPRAWNIENIA II STOPNIA	
warunki uzyskiwania	Uprawnienia
Spełnienie jednego z poniższych punktów: - Posiadanie w karierze II klasy sportowej w skokach - Posiadanie w karierze I klasy sportowej w wkkw	1. Prawo startu w zawodach do CSI 2* włącznie i rozgrywanych w Polsce CSIO oraz CSI 3*
UPRAWNIENIA I STOPNIA	
warunki uzyskiwania	Uprawnienia
Spełnienie jednego z poniższych punktów: - Posiadanie w karierze I klasy sportowej w skokach - Posiadanie w karierze klasy mistrzowskiej w wkkw	Prawo startu w zawodach międzynarodowych bez ograniczeń. Prawo startu w MPS po spełnieniu warunków dodatkowych określonych w regulaminie skoków.

(*) dotyczy zawodników rozpoczynających karierę jeździecką od 2007 roku

WKKW

UPRAWNIENIA WSTĘPNE	
warunki uzyskiwania	uprawnienia
Zdanie egzaminu na brązową odznakę jeździecką (*) Minimalny wiek zawodnika 11 lat	1. Prawo startu w zawodach krajowych konkursach do kl. "P" włącznie pod warunkiem posiadania odpowiednich kwalifikacji przez zawodnika i konia.
UPRAWNIENIA KRAJOWE	
warunki uzyskiwania	uprawnienia
Zdanie egzaminu na brązową odznakę jeździecką (*) Minimalny wiek zawodnika 11 lat	1. Prawo startu w zawodach krajowych we wszystkich klasach pod warunkiem posiadania odpowiednich kwalifikacji przez zawodnika i konia.

(*) dotyczy zawodników rozpoczynających karierę jeździecką od 2007 roku i startujących do poziomu klasy P włącznie

O starcie w danej klasie decydują wyniki kwalifikacyjne zawodnika i konia przedstawione w załączniku nr 2 do aktualnego Regulaminu rozgrywania zawodów krajowych w WKKW

Powożenie

UPRAWNIENIA WSTĘPNE	
warunki uzyskiwania	uprawnienia
1. Zdanie egzaminu na brązową odznakę powożeniową (*)	1. Prawo startu w konkursach do kl. "L" włącznie
UPRAWNIENIA III STOPNIA	
warunki uzyskiwania	uprawnienia
1. Posiadanie w karierze III klasy sportowej w powożeniu lub 2. Ukończenie zawodów kl. "L" z wynikiem w konkursie ujeżdżenia min. 50%	1. Prawo startu w konkursach do klasy "N" włącznie
UPRAWNIENIA II STOPNIA	
warunki uzyskiwania	uprawnienia
1. Posiadanie w karierze I klasy sportowej w powożeniu lub	1. Prawo startu w zawodach do CAI kat A włącznie
2. Posiadanie aktualnej II klasy sportowej w powożeniu	2. Prawo startu w MPS
UPRAWNIENIA I STOPNIA	
warunki uzyskiwania	uprawnienia
1. Posiadanie w karierze mistrzowskiej klasy sportowej w powożeniu lub 2. Posiadanie aktualnej I klasy sportowej w powożeniu	1. Bez ograniczeń.

(*) dotyczy zawodników rozpoczynających karierę jeździecką w 2007 roku

Woltyżerka

UPRAWNIENIA WSTĘPNE	
warunki uzyskiwania	uprawnienia
1. Zdanie egzaminu na brązową odznakę jeździecką (dotyczy zawodników rozpoczynających karierę jeździecką po 1 stycznia 2007 r.)	1. Prawo startu w konkursach krajowych wymienionych kategorii (zgodnie z aktualnie obowiązującym regulaminem woltyżerki): Konk. Zesp. kat. C, B Konk. Par kat. C
UPRAWNIENIA III STOPNIA	
warunki uzyskiwania	uprawnienia
1. Zdanie egzaminu na brązową odznakę woltyżerską	1. Prawo startu w konkursach krajowych wymienionych kategorii (zgodnie z aktualnie obowiązującym regulaminem woltyżerki): Konk. Zesp. kat. C, B, A1 ¹⁾ , A2 ¹⁾ Konk. Ind. kat. B Konk. Par kat. C,A 2. Prawo startu ²⁾ w konkursach międzynarodowych CVI1*, CVI2* (konkursy zespołowe seniorskie lub juniorskie; wiek wg. przepisów FEI)
UPRAWNIENIA II STOPNIA	
warunki uzyskiwania	uprawnienia
1. Posiadanie w karierze II klasy sportowej lub 2. Posiadanie aktualnej III klasy sportowej w woltyżerce lub 3. Zdanie egzaminu na srebrną odznakę woltyżerską	1. Prawo startu w konkursach krajowych wszystkich kategorii (zgodnie z aktualnie obowiązującym regulaminem woltyżerki). 2. Prawo startu ²⁾ w konkursach międzynarodowych do CVI2*: Konk. Zesp. ¹⁾ (konkursy seniorskie lub juniorskie; wiek wg. przepisów FEI) Konk. Ind. (konkursy seniorskie lub juniorskie; wiek wg. przepisów FEI) Konk. Par
UPRAWNIENIA I STOPNIA	
warunki uzyskiwania	uprawnienia
1. Posiadanie w karierze min.I klasy sportowej lub 2. Posiadanie aktualnej II klasy sportowej w woltyżerce lub 3. Zdanie egzaminu na złotą odznakę woltyżerską	1. Bez ograniczeń ²⁾

¹⁾ proporcje wg. obowiązującego regulaminu woltyżerki; upr.3 st./upr.2 st. = 3/4 - dotyczy tylko zespołów 7 osobowych

²⁾ warunkiem startu w zawodach CVI1*, CVI2*, CVIO jest (są) kwalifikacja(e) uzyskana(e) na wyznaczonych przez Komisję Woltyżerki PZJ w danym roku zawodach krajowych – kwalifikacyjnych

Rajdy długodystansowe

UPRAWNIENIA WSTĘPNE	
warunki uzyskiwania	uprawnienia
1. Zdanie egzaminu na brązową odznakę jeździecką (dotyczy zawodników rozpoczynających karierę jeździecką po 1 stycznia 2007 r.)	1. Prawo startu w konkursach klasy LL, L, P, N
UPRAWNIENIA III STOPNIA	
warunki uzyskiwania	uprawnienia
1. Posiadanie w karierze III klasy sportowej; lub 2. Ukończenie w karierze 2 razy konkursu klasy 1*.	Prawo startu w konkursach klasy 1*
UPRAWNIENIA II STOPNIA	
warunki uzyskiwania	uprawnienia
1. Posiadanie w karierze II klasy sportowej; lub 2. Ukończenie w karierze 2 razy konkursu klasy 2*.	Prawo startu w konkursach klasy 2*
UPRAWNIENIA I STOPNIA	
warunki uzyskiwania	uprawnienia
1. Posiadanie w karierze min. I klasy sportowej; lub 2. Ukończenie w karierze 3 razy konkursu klasy 3*	1. Prawo startu w zawodach krajowych i międzynarodowych bez ograniczeń

NORMY NA KLASY SPORTOWE

Jeździectwo - UJEŹDZENIE - A 2009/2010/2011

Nazwa zawodów	Rodzaj zawodów	Klasyfikacja lub klasa konkursu	Normy na klasy sportowe				
			MM	M	I	II	III
Igrzyska Olimpijskie:		indywidualnie	I - VIII	U	-	-	-
		drużynowo	I - VI	U	-	-	-
Mistrzostwa Świata Seniorów :		indywidualnie	I - VIII	U	-	-	-
		drużynowo	I - VI	U	-	-	-
Puchar Świata	Finał	Indywidualnie	I - VIII	U	-	-	-
Mistrzostwa Europy Seniorów		indywidualnie	I - VI	VII - XV	U	-	-
		drużynowo	I - III	IV - VIII	U	-	-
Mistrzostwa Europy Młodzieżowe		Indywidualnie	-	I - VIII	IX - XXV	U	-
		drużynowo	-	I - IV	V - VIII	U	-
Mistrzostwa Europy Juniorów:		Indywidualnie	-	I - VI	VII - XV	U	-
		drużynowo	-	I	IV - VI	U	-
Mistrzostwa Europy na kucach:		Indywidualnie	-	I	II - XV	U	-
		drużynowo	-	I	II-VI	U	-
Mistrzostwa Polski Seniorów		Wg. regulaminu	-	I - III (190%)	IV - X (180%)	170% lub 120% ^	165% lub 110%^
Puchar Polski Seniorów		Wg. regulaminu	-	I (190%)	II - III (185%)	170% lub 120% ^	165% lub 110%^
Mistrzostwa Polski Młodzieżowe		Wg. regulaminu	-	I (190%)	II - III (185%)	170% lub 120% ^	165% lub 110%^
Puchar Polski Młodzieżowy		Wg. regulaminu	-	-	I - III (185%)	IV - VIII (180%)	165% lub 110%^
Mistrzostwa Polski Juniorów		Wg. regulaminu	-	-	I - III (185%)	IV - X (180%)	165% lub 110%^
Puchar Polski Juniorów		Wg. regulaminu	-	-	I (185%)	II - VI (180%)	165% lub 110%^
Mistrzostwa Polski na kucach		Wg. regulaminu	-	-	I (185%)	II - VI (180%)	165% lub 110%^
Puchar Polski na kucach	Runda N/C gr.A i runda P	Wg. regulaminu	-	-	-	I - V (180%) X	165% lub 110%^ 165% lub 110%^
Mistrzostwa Polski Juniorów Młodszych Ogólnopolska Olimpiada Młodzieży	FINAŁ	Wg. regulaminu	-	-	-	I-VIII (170%)	165% lub 110%^
Mistrzostwa Polski Młodych Koni	FINAŁ	5 letnie	-	-	-	I - III (20,4)	Zakwalifikowanie konia do finału
		6 letnie	-	-	I-III (20,4)	IV-VI (19,5)	
Zawody Międzynarodowe	CDIO 4*/3* CDI 4*/3*	CS 1-4	-	3 x 65%	-	-	-
		CS	-	-	2 x 64%	1 x 60%	-
		CC	-	-	3 x 64%	2 x 60%	-
Zawody Międzynarodowe	CDIO 1,2* CDI 1,2* CDI, Y	CS	-	-	2 x 64%	2 x 60%	1 x 55%
		CC	-	-	4 x 64%	3 x 60%	1 x 55%
		C	-	-	5 x 64%	4 x 60%	1 x 55%
		N	-	-	-	-	1 x 55%
Zawody Międzynarodowe	CDIP	C	-	-	-	4 x 60%	-
		N	-	-	-	5 x 60%	-
Zawody Ogólnopolskie konie i kuce	ZOO, ZO	CS	-	-	2 x 64%	2 x 60%	1 x 55%
		CC	-	-	4 x 64%	3 x 60%	1 x 55%
		C	-	-	-	4 x 60%	2 x 55%
		N	-	-	-	5 x 60%	3 x 55%
Zawody Regionalne konie i kuce	ZR	CC	-	-	-	3 x 60%	1 x 55%
		C	-	-	-	4 x 60%	2 x 55%
		N	-	-	-	5 x 60%	3 x 55%
		P	-	-	-	6 x 60%	4 x 55%
KTO NADAJE			PZJ	PZJ	PZJ	WZJ	WZJ

^ - wynik przy 2 startach
U – ukończenie zawodów

Jeździectwo – SKOKI – B 2009 /2010/2011

TABELA IX.WYKAZ NORM DO ZDOBYCIA KLAS SPORTOWYCH NA DUŻYCH KONIACH

Ranga zawodów	Normy do zdobycia klas sportowych				
	MM	M	I	II	III
IO: • indywidualnie • drużynowo	I – VIII I – VI	U U	– –	– –	– –
MŚ Seniorów: • indywidualnie • drużynowo	I – VIII I – VI	U U	– –	– –	– –
PŚ: • indywidualnie	I – VIII	U	–	–	–
ME Seniorów: • indywidualnie • drużynowo	I – VI I – III	VII – XX IV – X	U U	– –	– –
ME Młodych Jeźdźców: • indywidualnie • drużynowo	– –	I – VIII I – IV	U V – X	– U	– –
ME Juniorów: • indywidualnie • drużynowo	– –	I – VI I – III	VII – XX IV – VIII	U U	– –
MP: • seniorów • mł. jeźdźców • juniorów	– – –	I – III do 16 p. I do 16 p. –	IV – XV do 28 p. II – X do 28 p. I – III do 16 p.	U U IV – XX do 28 pk	– – U
PP: • seniorów • mł. jeźdźców • juniorów	– – –	I (≥ 90 pb) – –	II – X (≥ 50 pb) I – VI (≥ 90 pb) I – III (≥ 90 pb)	U (≥ 30 pb) VII – XV (≥ 50 pb) IV – X (≥ 50 pb)	– U U
OOM – MP Jun. Młodszych • indywidualnie	–	–	–	I - X	U
CSIO 4*/5*, CSI 4*/ 5* • Grand Prix • Puchar Narodów • CS • CC, CC1	– – – –	I – III I – III 2 x I – III X	IV – X IV – VIII 3 x 0 pk 4 x 0 pk	U U 2 x 0 pk 3 x 0 pk	– – – –
CSIO 3*, CSIOY • Grand Prix • Puchar Narodów • CS • CC, CC1	– – – –	I I – –	II – VI II – III 3 x 0 pk 4 x 0 pk	VII – XV IV – VIII 2 x 0 pk 3 x 0 pk	U U – –
CSI 3*, CSI-W, CSIY • Grand Prix • CS • CC, CC1	– – –	2 x I - III 2 x I – III -	2 x 0 pk 3 x 0 pk 4 x 0 pk	1 x 0 pk 2 x 0 pk 3 x 0 pk	U – –
CSIO 2*,1*, CSI 2*,1* CSIOJ, CSIJ • Grand Prix • Puchar Narodów • CC, CC1 • C, C1	– – – –	– – – –	I – III I – III 4 x 0 pk –	1 x 0 pk 1 x 0 pk 3 x 0 pk 5 x 0 pk	U U – –
ZOB 3*, 2* • CS • CC, CC1 • C, C1	– – –	– – –	3 x 0 pk 4 x 0 pk –	2 x 0 pk 3 x 0 pk 5 x 0 p	– – 1 x 0 pk
ZOB1* ZR • CC • C, C1 • N, N1 • P, P1	– – – –	– – – –	– – – –	3 x 0 pk 5 x 0 pk 8 x 0 pk –	– 1 x 0 pk 2 x 0 pk 4 x 0 pk
Organ nadający klasę	PZJ	PZJ	PZJ	WZJ	WZJ

TABELA X. WYKAZ NORM DO ZDOBYCIA KLAS SPORTOWYCH NA MAŁYCH KONIACH I KUCACH

Ranga zawodów	Normy do zdobycia klas sportowych				
	MM	M	I	II	III
ME na kucach: • indywidualnie • drużynowo	- -	I I	II - XX II - VIII	Ukończenie finału U	U -
MP na kucach : • indywidualnie	-	-	I do 16 p.	II - X do 28 p.	U
PP na kucach i małych koniach: • A • B • C • D • E	- - - - -	- - - - -	- - - I do 12 pk I do 12 pk	- - I - III do 16 pk II - X do 28 pk II - X do 28 pk	U U U U U
OOM (start na kucach) • indywidualnie	-	-	-	I - X	U
CSIOP, CSIPA • Grand Prix • Puchar Narodów • C, C1↑ • N, N1	- - - -	- - - -	I - III I - III 4 x 0 pk -	1 x 0 pk 1 x 0 pk 2 x 0 pk 3 x 0 pk	U U - -
CSIPB, ZOKiMK • C, C1 • N, N1 • P, P1 • L, L1 • 100 styl gr. D,E • 90 styl gr. C • 80 styl gr. B • 60 styl gr. A1	- - - - - - - -	- - - - - - - -	- - - - - - - -	2 x 0 pk 4 x 0 pk 8 x 0 pk - - - - -	1 x 0 pk 2 x 0 pk 3 x 0 pk 5 x 0 pk 4 x 3,5 pk 4 x 3,5 pk 4 x 3,5 pk 4 x 3,5 pk
ZR K i MK: • C, C1 • N, N1 • P, P1 • L, L1 • 100 styl gr. D,E • 90 styl gr. C • 80 styl gr. B • 60 styl gr. A1	- - - - - - - -	- - - - - - - -	- - - - - - - -	3 x 0 pk 5 x 0 pk 8 x 0 pk - - - - -	1 x 0 pk 2 x 0 pk 3 x 0 pk 5 x 0 pk 4 x 3,5 pk 4 x 3,5 pk 4 x 3,5 pk 4 x 3,5 pk
Organ nadający klasę	PZJ	PZJ	PZJ	WZJ	WZJ

Uwaga: Skrót: U – oznacza ukończenie konkursu;

Pk – oznacza punkty karne.

Pb. – oznacza punkty bonifikacyjne.

Zawodnicy startujący na kucach w grupie A-2 muszą wykonać normy zgodnie z grupą konia.

Jeździectwo – WKKW – C - 2011

Nazwa zawodów	Rodz. zawod.	Klasyfik. lub klasa	Normy na klasy sportowe				
			MM	M	I	II	III
IO		Ind. zesp.	I-VII I-VI	U*	-	-	-
MŚ Sen.		Ind. zesp.	I-VI I-VI	U*		-	-
Final PŚ		Ind. zesp.	I-VIII	IX-XX	U*	-	-
ME Sen.		Ind. zesp.	I-VI I-III	VII-XXX IV-X	U*	-	-
ME MJ		Ind. zesp.	- -	I-VII I-III	U IV-VIII	U*	
ME Jun.		Ind. zesp.	- -	I-VI I-III	VII-XX IV-VI	U*	
ME Pony		Ind. zesp.	- -	I I	II-XV II-VI	U VII-X	U*
MP Sen.		Wg. Reg.	-	I-III	IV-VI	U*	
PP Sen.		Wg. Reg.	-		I-III	IV-VI	-
PP J					I	II - VII	
MP MJ		Wg. Reg.	-	I	II-VI	U*	
MP Jun		Wg. Reg.	-	-	I-III	IV-X	U*
MP JMI. -OOM	Konie	Wg. Reg.	-	-	-	I-X	U
	Kuce		-	-	-	I-V	U
MP - kuce		Wg. Reg.	-	-	I	II-VII	U
PP małe konie		Wg. Reg.	-	-	-	I-V	U
PP kuce		Wg. Reg.	-	-	-	I-V	U
Międzynarodowe	CCIO4* CCI4*	Indyw.	-	I-X	U*		-
	CCIO3* CCI3* CIC3*	Indyw. Zesp.	-	I III-VI	U	U*	-
	CCIJY CICJY CIC2* CCI2* CCIP2	Indy wid.	-		I-III	U	U*
	CCII* CIC1* CCIP1	Indyw.	-	-	I - III	IV-VII	U*
Krajowe	CNC 3*		-	-	2 x U	U	U*
	CNC 2*		-	-	3 x U	2 x U	2 x U*
	CNC1*		-	-	-	2 x U	2 x U*
	P		-	-	-	3 x U	3 x U*
	L		-	-	-	-	2 x U
Nadaje			PZJ	PZJ	PZJ	WZJ	WZJ

U - ukończenie zawodów z wynikiem kwalifikacyjnym.

U* - ukończenie zawodów (we wszystkich próbach)

Klasy sportowe za zawody nie uwzględnione w tabeli liczone są według klasy konkursu.

Jeździectwo - POWOŻENIE - D - 2009/2010/2011

Nazwa zawodów	Rodzaj zawodów	Klasyfikacja lub klasa konkursu	Normy na klasy sportowe				
			MM	M	I	II	III
Mistrzostwa Świata		indywidualnie drużynowo	I - VIII I - VI	U U	- -	- -	- -
Mistrzostwa Świata Kuców		indywidualnie drużynowo	- -	I - III I - III	IV - XV IV - VI	U U	- -
Mistrzostwa Polski		Wg regulaminu	-	I - III A	IV - X B	U	-
Puchar Polski		Wg regulaminu	-	-	I - III B	IV - VIII	U
Mistrzostwa Polski kuców		Wg regulaminu	-	-	I B	II - III	U
Zawody Międzynarodowe	CAIO	indywidualnie	-	I - III	IV - X	U	-
Zawody Międzynarodowe	CAIOP	indywidualnie	-	-	I - III	U	-
Zawody Międzynarodowe	CAI kat. A	indywidualnie	-	2 x I - III	2 x IV - X	IV - X	U
Zawody Międzynarodowe	CAI kat. B	indywidualnie	-	-	I - III	IV - VIII	U
Zawody Ogólnopolskie Oficjalne	ZOO	C	-	-	2 x I - V B	2 x VI - XI	U
		N	-	-	-	2 x I - IV	U
		L	-	-	-	2 x I C	3 x U
Zawody Regionalne	ZR	C	-	-	-	2 x I - III	
		N	-	-	-	3 x I - III	2 x U
		L	-	-	-	3 x I C	4 x U
KTO NADAJE			PZJ	PZJ	PZJ	WZJ	WZJ

A - do 60 pkt w próbie ujeżdżenia
 B - do 64 pkt w próbie ujeżdżenia
 C - do 70 pkt w próbie ujeżdżenia
 U - ukończenie zawodów

Jeździectwo – WOLTYŻERKA – E – 2009/2010/2011

Rodzaj zawodów	Klasa konkursu	Normy na klasy sportowe				
		MM	M	I	II	III
Mistrzostwa Świata:	indywidualnie	I – VIII	U (7,0 pkt)	U (6,5 pkt.)	U	–
	drużynowo	I – III	IV – VIII	U (6,5 pkt.)	U	–
Mistrzostwa Europy	indywidualnie	I – VI	VII – XV	U (6,5 pkt.)	U	–
	drużynowo	I - III	finał IV – VIII	U (6,5 pkt.)	U	–
Mistrzostwa Europy Juniorów	indywidualnie	–	I – III	IV – V	U (6,2 pkt.)	–
	drużynowo	–	I	II – III	U (6,2 pkt.)	–
Mistrzostwa Polski	indywidualnie kat. A	–	I (7,2 pkt.)	II – V (6,8 pkt.)	U (6,5 pkt.)	U (6,0 pkt.)
	drużynowo kat. A	–	–	I – (6,8 pkt.)	II – V (6,5 pkt.)	U (6,0 pkt.)
Puchar Polski	indywidualnie kat. B	–	–	I (7,0 pkt.)	II – V (6,8 pkt.)	U (6,0 pkt.)
	drużynowo kat. B	–	–	–	I – V (6,8 pkt.)	U (6,0 pkt.)
	drużynowo kat. C	–	–	–	–	U (6,0 pkt.)
Zawody Międzynarodowe CVIO, CVI 2*	indywidualnie	–	I – III (7,0 pkt.)	IV – X (6,8 pkt.)	U (6,5 pkt.)	–
	drużynowo	–	I (7,0 pkt.)	II – IV (6,8 pkt.)	U (6,5 pkt.)	–
Zawody Międzynarodowe CVI 1*	indywidualnie	–	–	2 x I – III (6,8 pkt.)	2 x IV – X (6,5 pkt.)	U (5,5 pkt.)
	drużynowo	–	–	2 x I (6,8 pkt.)	2 x II – IV (6,5 pkt.)	U (5,5 pkt.)
Zawody Ogólnopolskie Oficjalne ZOO, Zawody Ogólnopolskie ZO	indywidualnie kat. A	–	–	2 x I – III (7,0 pkt.)	2 x IV – X (6,8 pkt.)	U (6,0 pkt.)
	drużynowo kat. A	–	–	2 x I (7,0 pkt.)	2 x II – IV (6,8 pkt.)	U (6,0 pkt.)
	indywidualnie kat. B	–	–	–	2 x 6,5 pkt.	2 x 5,5 pkt.
	drużynowo kat. B	–	–	–	2 x 6,5 pkt.	2 x 5,5 pkt.
Zawody Regionalne	drużynowo kat. C	–	–	–	–	2 x 5,5 pkt.
KTO NADAJE		PZJ	PZJ	PZJ	WZJ	WZJ

U – ukończenie zawodów

Jeździectwo – RAJDY DŁUGODYSTANSOWE - F 2009/2010

Nazwa zawodów	Rodzaj zawodów	Klasyfikacja lub klasa konkursu	Normy na klasy sportowe				
			MM	M	I	II	III
Mistrzostwa Świata Seniorów	CEI4*	indywidualnie zespołowo	I - VIII I - VI	U U	-	-	-
Mistrzostwa Świata Jun. i Mł. Jeźdźców	CEI4*	indywidualnie zespołowo	- -	I – VIII I - III	U U	-	-
Mistrzostwa Europy Seniorów	CEI4*	indywidualnie zespołowo	I – VI I - III	VII – XV IV - VIII	U U	-	-
Mistrzostwa Europy Juniorów i Mł. Jeźdźców	CEI4*	indywidualnie zespołowo	-	I - VI I - III	U U	-	-
Mistrzostwa Polski Seniorów	Wg regulaminu		-	I – III 13 km/h	U	-	-
Mistrzostwa Polski Jun. i Mł. Jeźdźców	Wg regulaminu		-	-	I - III	U	-
CEI/CEIO	3*		-	I - III (14 km/h)	U	-	-
	2*		-	-	U (14 km/h)	-	-
	1*		-	-	-	2 x U	-
ZO	3*		-	I – III 15 km/h	U	-	-
	2*		-	-	U 14 km/h	-	-
ZO/ZR	1*		-	-	-	2 x U	-
	N, P		-	-	-	-	2 x U kl.N + 2 x U kl.P 30pkt
KTO NADAJE			PZJ	PZJ	PZJ	WZJ	WZJ

13,0 km/h, 14 km/h lub 15 km/h – minimalne tempo ukończenia konkursu

U - ukończenie zawodów.

